

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om skatt på arv och gåva, 85 § beskattningslagen och 31 § lagen om skatt på motorfordon

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om skatt på arv och gåva ändras genom att procedurstadgandena revideras så att de börjar överensstämma med de procedurstadganden som tillämpas inom inkomst- och förmögenhetsbeskattningen. Enligt förslaget indras arvs-skattenämnderna och förenklas beslutsfattandeorganisationen för arvs- och gåvobeskattningen samt själva beskattningsförfarandet. Skattebyrån verkställer beskattningen och rättar också på tjänstens vägnar fel som den iakttagit. Skattenämnderna har vid ingången

av 1994 ombildats till skatterättelsenämnder, som behandlar enbart rättelseyrkanden. Innan besvär anförs hos länsrätten skall också i arvs- och gåvoskatteärenden rättelseyrkande först framställas till skatterättelsenämnden. Dessutom innehåller propositionen flera förslag som avser att förenkla verkställandet av beskattningen. Till följd av ändringen av lagen om skatt på arv och gåva föreslås också att beskattningslagen och lagen om skatt på motorfordon ändras.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 1994.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Allmänt

Den gällande lagen om skatt på arv och gåva (378/40) gavs 1940. Lagen har ändrats flera gånger. En ändring av betydelse för systemet för sökande av ändring företogs 1959 när behandlingen av besvärärenden överfördes från arvsskatteprövningsnämnderna till länsstyrelserna. Även i fråga om arvs- och gåvobeskattningen utvecklades beskattningsförfarandet i riktning mot beskattningslagens procedurstadganden. Sedan oktober 1975 har länsrätterna fungerat som besvärinstans. 1979 fogades till lagen inte bara stadganden om lättnader som beviljas i generationsväxlingssituationer utan också ett stadgande om möjlighet att få förhandsbesked och ett stadgande om skatteförhöjning.

1.2. Verkställandet av beskattningen

Nuläge

Arvs- och gåvobeskattningen verkställs av arvsskattenämnden, som finns i varje kommun. Ordförande för arvsskattenämnden är skattedirektören och nämnden har vanligen tre andra medlemmar förutom ordföranden. Arvsskattenämndens medlemmar förordnas av länskatteverket bland medlemmarna av skattenämnden. Statens intressen bevakas av statsombuden, som förordnas av länskatteverket.

Arvsskatten fastställs i allmänhet på grundval av bouppteckningsinstrumentet. Om laga arvsskifte har ägt rum före verkställandet av arvsbeskattningen, skall också skiftesinstrumentet ligga till grund för beskattningen vid sidan av bouppteckningsinstrumentet. I all-

mänhet verkställs arvsbeskattningen på grundval av fiktiv avvittring och skifte. Gávoskatten fastställs på grundval av den skattskyldiges skattedeklaration.

Verkställandet av arvsbeskattningen kan på ansökan av en delägare i dödsboet uppskjutas högst ett år, om vägande skäl anförs till stöd för ansökan. Möjligheten att uppskjuta arvsbeskattningen är avsedd närmast för situationer där skattelättnadsstadgandena gällande generationsväxling kan tillämpas.

Behovet av att utveckla arvsbeskattningsförfarandet har uppmärksammats i flera tidigare utredningar. Arvsskattekommissionen ansåg i sitt betänkande (kommittébetänkande 1973:107) att behandlingen av arvs- och gåvoskatteärenden kunde påskyndas om beskattningen inte skulle genomgå någon nämndbehandling utan besluten skulle fattas som tjänsteuppdrag vid skattebyråerna eller länskatteverken. Enligt kommissionens uppfattning vore detta motiverat i synnerhet av den orsaken att den sakkunskap om arvsrätt och civilrätt som krävs för verkställandet av arvsbeskattningen är lättare tillgänglig vid skattebyrån eller länskatteverket än i arvsskattenämnden. Också i statens revisionsverks berättelse för år 1977 fästes uppmärksamhet vid en effektivisering av verkställandet av arvsbeskattningen. Enligt verkets uppfattning skulle beredningen av arvskatteärenden förbättras om skatteberedningen skulle utföras som tjänsteuppdrag och eventuellt koncentreras till länskatteverken. Kommissionen för nämnder inom skatteförvaltningen konstaterade i sitt betänkande (kommittébetänkande 1984:28) att kommunvisa nämnder inte kan motiveras med synpunkter angående kommunernas självstyrelse, eftersom arvs- och gåvoskatten betalas till staten. Kommissionen ansåg att antalet nämnder är för stort i förhållande till de ärenden som de behandlar och föreslog att ärenden gällande arvs- och gåvobeskattningen åtminstone i små kommuner skulle behandlas i skattenämnden.

Föreslagna ändringar

Utvecklandet av arvs- och gåvobeskattningen ansluter sig till reformen av beskattningsorganisationen. Många synpunkter talar för att man inom arvs- och gåvobeskattningen skall följa samma beskattningsförfarande som inom inkomst- och förmögenhetsbeskattning-

en. Beskattningslagen (482/58) har genom den lag som trädde i kraft vid ingången av 1994 (963/93) ändrats så att skattenämnderna har ombildats till skatterättelsenämnder som behandlar enbart rättelseyrkanden. Ändring i ett beskattningsbeslut söks alltid först genom rättelseyrkande hos skatterättelsenämnden. Ett beslut på ett rättelseyrkande får överklagas hos länsrätten.

Till riksdagen har också avlåtits regeringens proposition med förslag till lagstiftning om en revidering av systemet för sökande av ändring i beskattningen (RP 143/1993 rd.). I propositionen föreslås att man beträffande ändringsökande i högsta förvaltningsdomstolen från ingången av december 1994 övergår från det nuvarande systemet med ett partiellt besvärstillstånd i skatteärenden, som grundar sig på ärendets natur och förlustvärde, till ett allmänt besvärstillståndssystem. Det skall vara tillåtet att söka ändring i ett utslag av en länsrätt i ett arvs- och gåvoskatteärende endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. För närvarande finns det inte något besvärstillståndssystem som begränsar rätten att söka ändring i dessa ärenden hos högsta förvaltningsdomstolen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att stadgandena gällande verkställandet av arvs- och gåvobeskattningen ändras så att förfarandet i så stor utsträckning som möjligt skulle överensstämma med det beskattningsförfarande som stadgas i beskattningslagen. Arvs- och gåvobeskattningen skall verkställas av skattebyrån. Det föreslås att arvsskattenämnderna indras. Indragningen av arvsskattenämnderna leder till inbesparingar när de extra utgifter som nämnderna förorsakar försvinner. I små kommuner sammanträder arvsskattenämnderna endast några gånger om året vilket fördröjer verkställandet av beskattningen. Då det också finns många fall där ingen skatt alls påförs, talar även detta för en indragning av arvsskattenämnderna.

Skattebyrån verkställer arvs- och gåvobeskattningen på grundval av det bouppteckningsinstrument eller den skattedeklaration som lämnats in till den. Också i fall där nya tillgångar eller skulder yppar sig i boet eller grunderna för beskattningen annars har ändrats, rättar skattebyrån beskattningen. Likaså gör skattebyrån rättelser på grund av räknefel eller andra dylika fel i beskattningen, oberoende av om det är fråga om en skatterättelse till

den skattskyldiges nackdel eller fördel. Skattebyrån verkställer också beskattningen på nytt, om detta är nödvändigt av den anledningen att i beskattningen har tillämpats felaktiga grunder eller beskattningen annars har verkställts på fel sätt. Skattebyrån rättar också beskattningen på tjänstens vägnar när beskattningen har ändrats på ett sätt som påverkar en annan skattskyldigs beskattning. Om ett beslut som gäller beskattning ändras på rättelseyrkande eller besvär, skall skattebyrån rätta beskattningen i enlighet med de grunder som fastställts av den myndighet som gjort ändringen. Dessutom behandlar skattebyrån ansökningar om förhandsbesked.

1.3. Ändring av beskattningsbeslut

Nuläge

Rättelse av beskattningen. Lagen om skatt på arv och gåva innehåller inga stadganden om skatterättelse, rättelse av debitering eller efterbeskattning. Eftersom stadgandena i lagen om förvaltningsförfarande (598/82) tillämpas på arvs- och gåvobeskattningen till de delar som inga stadganden om förfarandet finns i lagen om skatt på arv och gåva, kan sakfel och skriv- eller räknefel rättas genom rättelseförfarande enligt lagen om förvaltningsförfarande. Enligt 26 § lagen om förvaltningsförfarande kan sakfel rättas om beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag. Rättelse av ett fel förutsätter parternas samtycke. Skriv- eller räknefel får rättas om det är uppenbart, dock inte om rättelsen leder till ett för parten oskäligt resultat. Någon tidsfrist har inte förelagts för rättelser, och besvär hindrar inte att en rättelse verkställs. I praktiken kan man med hjälp av rättelse korrigera klara fel som skett till den skattskyldiges nackdel.

I 56 § lagen om skatt på arv och gåva stadgas om jämkning i skatt. Denna möjlighet har ansetts nödvändig eftersom arvsbeskattningen skall verkställas trots att ett tvistemål gällande testamentet eller arvsrätten är anhängigt eller trots att de omständigheter som ligger till grund för arvsbeskattningen vore oklara på något annat sätt. Skattejämkning kan verkställas om det testamente som tagits i betraktande vid fastställandet av arvsskatten blir helt och hållet eller delvis ogiltigt eller om ett testamente som inte beaktats vinner laga kraft. Skatte-

jämkning kan också verkställas om grunderna för fastställandet av arvsskatten ändras till följd av domstolens laga kraft vunna utslag, laga arvsskifte eller jämkning i arv eller av annan sådan orsak.

Skattejämkning är också möjlig när det efter verkställd bouppteckning eller avgivande av skattedeklarationen har yppat sig en ny skuld eller när en delägare i boet erfarit att en person som påförts skatt har avlidit före arvlåtaren eller att en sådan delägare i boet som inte beaktats vid fastställandet av skatten fortfarande lever.

Skattejämkning är också möjlig inom gåvobeskattningen när en gåva eller en överlåtelse av gåvonatur enligt 18 § 3 mom. delvis eller helt och hållet har förlorat sin giltighet. Skattejämkning verkställs också om den som under återgångsvillkor erhållit egendom blir tvungen att avstå från egendomen inom fem år.

Skattejämkning kan sökas inom sex månader efter att orsaken yppat sig. I praktiken har det förekommit oklarhet om hur tidsfristen skall beräknas. Ett fel som skett till den skattskyldiges nackdel kan dock i många fall rättas till med stöd av lagen om förvaltningsförfarande.

Arvsskattenämnden skall verkställa skattejämkning på tjänstens vägnar om den anser att statens intresse kräver det. Då föreligger ingen särskild tidsfrist för skattejämkningen. En skatteskuld har dock ansetts bli preskriberad på tio år.

Skattejämkning verkställs när de fakta som legat till grund för det ursprungliga beskattningsbeslutet senare visar sig oriktiga. Egendomen kan inte värderas på nytt. Skattejämkning kan innebära att någon skattskyldig får tillbaka skatt som tidigare påförts honom och att en annan påförs mera skatt eller helt ny skatt.

Ändringssökande. Den skattskyldige eller statsombudet kan söka ändring i arvsskattenämndens beslut hos länsrätten inom 30 dagar räknat från den sista dagen av den tid under vilken debetsedlarna och andra handlingar har varit tillgängliga. De regelmässiga besvären gäller i de flesta fallen värderingsfrågor.

Efter utgången av den stadgeenliga besvärstiden kan den skattskyldige anföra grundbesvär hos länsrätten, om beskattningen verkställts med oriktig tillämpning av lag eller om det vid ärendets behandling inträffat misstag eller fel i förfarandet, som kan antas ha inverkat på sakens avgörande. Grundbesvär kan anföras inom det femte året från ingången av året

närmast efter det då skatten debiterats. I allmänhet kan ändring i värderingsfrågor inte sökas genom grundbesvär, utan grundbesvär kommer i fråga när beskattningen har verkställts oriktigt trots att de fakta som legat till grund för beskattningen har varit riktiga.

Föreslagna ändringar

Stadgandena om skattejämkning är svårtolkade. Också förhållandet mellan skattejämkning och rättelse enligt lagen om förvaltningsförfarande och grundbesvär i lagen om skatt på arv och gåva är oklart. Av denna anledning föreslås att stadgandena om skattejämkning slopas. Det föreslås att de stadgandena om sökande av ändring som skall tillämpas inom arvs- och gåvobeskattningen ändras så att de i så stor utsträckning som möjligt börjar överensstämma med motsvarande stadganden i beskattningslagen. Inom arvsbeskattningen förekommer ofta situationer där det arvsrättsliga fångat görs stridigt och visshet om arvet fås först efter flera år. För dessa situationer behövs inom arvsbeskattningen längre tider för sökande av ändring än den normala besvärstiden.

Förfarandet enligt lagen om förvaltningsförfarande för rättande av sak- eller skrivfel slopas. Om myndigheten har upptäckt ett fel, rättas det genom skatterättelse. Skattebyrån kan rätta beskattningen på tjänstens vägnar både till den skattskyldiges nackdel och till hans fördel. Om den skattskyldige har tagit initiativet, rättas felet på grundval av rättelseyrkande.

Skatterättelse till den skattskyldiges fördel eller nackdel, vilken ersätter skattejämkning och delvis också rättelse enligt lagen om förvaltningsförfarande, skall utgöra ett heltäckande medel för myndigheterna att på eget initiativ ändra verkställd arvs- eller gåvobeskattning. Också följdändringar och ändringar som görs i beskattningen på grund av en högre myndighets beslut skall göras som skatterättelser.

Den skattskyldige eller statsombudet får söka ändring i skattebyråns beslut hos skatterättelsenämnden genom skriftligt rättelseyrkande. Skattebyrån avgör den skattskyldiges rättelseyrkande, om yrkandet godkänns helt. På detta sätt kan ett klart fel som skett till den skattskyldiges nackdel rättas till smidigt och snabbt.

Skatterättelsenämndens beslut samt rättelseyrkanden som avgjorts av skattebyrån kan överklagas hos länsrätten.

1.4. Beskattningsförfarande

Nuläge

Också de procedurstadganden som tillämpas vid verkställandet av arvs- och gåvobeskattning är delvis från den tid då lagen stiftades, 1940. I lagen finns detaljerade stadganden om olika slags blanketter och förteckningar som skall fyllas i och upprätthållas. Detta görs visserligen inte längre för hand, och den ADB-tillämpning som togs i bruk i slutet på 1980-talet har minskat arbetet betydligt. Stadgandena om beskattningsförfarandet är dock fortfarande mycket detaljerade, något som komplicerar och fördröjer beskattningsbesluten.

Föreslagna ändringar

För att öka effektiviteten och lönsamheten inom förvaltningen föreslås flera ändringar i lagen vilka förenklar beskattningsförfarandet. Skyldigheten att avge deklaration om skattefria gåvor föreslås bli slopad. Eftersom lagens stadganden om bouppteckningsinstrumentets innehåll är onödigt detaljerade föreslås att skattestyrelsen ges befogenhet att besluta om vilka uppgifter som behöver lämnas för arvsbeskattningen vid sidan av eller i stället för bouppteckningsinstrumentet på en blankett som skatteförvaltningen har fastställt. När beskattningsförfarandet vidareutvecklas kan blanketten användas direkt som registreringsunderlag för beskattningsuppgifterna. Det föreslås att bouppteckningsinstrumentet och skattedeklarationen skall lämnas i endast ett exemplar. Det föreslås att de olika protokoll, förteckningar, anmälningar och anteckningar som det har meddelats bestämmelser om i statsrådets beslut angående tillämpning av lagen om skatt på arv och gåva (22/60) slopas och det i lagen intas ett stadganden om handlingar gällande beskattningsbeslutet vilka skall ges de skattskyldiga.

1.5. Ändringar till följd av att vissa civilrättsliga stadganden ändras

Enligt 16 § lagen om skatt på arv och gåva

skall vid fastställandet av arvsskatt också tas i betraktande en sådan gåva som en arvlåtare tilldelat en arvinge eller testamentstagare med villkoret att gåvotagaren får gåvan i sin besittning först vid givarens död. Enligt 17 kap. 1 § ärvdabalken (40/65) är ett avtal om kvarlåtenskap efter den som lever ogillt. Ärvdabalken trädde i kraft vid ingången av 1966. Enligt den är det enda sättet att bestämma om kvarlåtenskap genom testamente.

Enligt 19 § 1 mom. lagen om skatt på arv och gåva skall gåvoskatt inte erläggas för en sådan gåva för vilken arvsskatt enligt 16 § skall erläggas. Enligt samma lagrum skall gåvoskatt inte heller erläggas för egendom erhållen genom äktenskapsförord. Enligt den tidigare 45 § äktenskapslagen (234/29) kunde gåvor mellan trolovade ges endast genom äktenskapsförord. Detta stadgande ändrades genom den lag som trädde i kraft den 1 januari 1992 (765/91) enligt vilken gåvor också mellan makar numera är tillåtna. Redan kommissionen för revision av arvsbeskattningen föreslog i sitt betänkande (kommittébetänkande 1980:16) att stadgandet om skattefrihet för gåvor mellan trolovade skulle slopas i lagen om skatt på arv och gåva.

Eftersom det inte längre är möjligt att ge dödsfallsgåvor och då gåvor inte kan ges genom äktenskapsförord och stadgandena således saknar betydelse för arvs- och gåvobeskattningen föreslås att 16 § 1 mom. och 19 § 1 punkten lagen om skatt på arv och gåva upphävs.

I 16 § 2 mom. ingår också ett stadgande om beaktande av hemgift vid fastställandet av arvsskatt. Om hemgift stadgades i giftermålsbalken i 1734 års lag. Hemgiften, som föräldrarna gav sina barn när de ingick äktenskap eller lämnade hemmet, innebar endast nyttjanderätt till egendomen. Egendomen skulle återställas till boet vid givarens död. Äktenskapslagen trädde i kraft vid ingången av 1930 och genom den upphävdes giftermålsbalken. Av denna anledning föreslås att omnämmandet av hemgift slopas i 16 § 2 mom.

2. Propositionens verkningar

Avsikten är att reformen av beslutsfattandeorganisationen för arvs- och gåvobeskattningen skall öka effektiviteten och lönsamheten inom förvaltningen. För arvs- och gåvobeskattningen används i hela landet ca 26 000 dags-

verken. De ändrade procedurstadgandenas inverkan på antalet dagsverken är svår att uppskatta, men det kan antas att antalet skulle minska med ca 10—20 %. På detta sätt åstadkoms inbesparingar även i personalutgifterna. Det förenklade beskattningsförfarandet förbättrar kundservicen och gör att skatten inflyter snabbare eftersom besluten påskyndas. Förslagen gällande rättandet av skattebeslut förbättrar i synnerhet de skattskyldigas rättskydd.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet utgående från skattestyrelsens förslag. Stadgandena gällande rättsystemet och systemet för sökande av ändring baserar sig på de förslag som framförts i betänkandet av kommissionen för utvecklande av rättsskyddet vid beskattningen (kommittébetänkande 1992:7) och i betänkandet av arbetsgruppen för sökande av ändring i beskattningen (Justitieministeriets lagberedningsavdelnings publikation 4/1993). Förslagen gällande förenklingen av verkställandet av beskattningen baserar sig på skattestyrelsens förslag.

4. Samband med andra propositioner

Propositionen ansluter sig till den ändring av beskattningslagen som det hänvisats till ovan. Eftersom den har trätt i kraft vid ingången av 1994 finns det inte längre några skattenämnder bland vilkas medlemmar arvsskattenämndens medlemmar skulle kunna utses. Sålunda finns det inte längre någon myndighet som verkställer arvs- och gåvobeskattningen. För att arvs- och gåvobeskattningen skall kunna verkställas utan avbrott har det givits en lag om verkställande av arvs- och gåvobeskattning 1994 (964/93) som har trätt i kraft den 1 januari 1994. Enligt den verkställer de arvsskattenämnder vilkas mandatperiod utgår i slutet av 1993 arvs- och gåvobeskattningen mellan den 1 januari och den 30 juni 1994.

I regeringens proposition med förslag till lagstiftning om en revidering av systemet för sökande av ändring i beskattningen, som är under behandling i riksdagen, har det också föreslagits att 48 § lagen om skatt på arv och

gåva skall ändras så att ändring i ett utslag av en länsrätt får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Då revisionen av systemet för sökande av

ändring har föreslagits träda i kraft först vid ingången av december 1994, motsvarar innehållet i 48 § i denna proposition det system för sökande av ändring som gäller för närvarande.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lagen om skatt på arv och gåva

16 §. Paragrafen innehåller stadganden om gåvor som skall beaktas vid verkställandet av arvsbeskattning. I överensstämmelse med vad som nämnts i den allmänna motiveringen föreslås att de föräldrade stadgandena om dödsfallsgåva och hemgift lämnas bort. Enligt paragrafen skall till boets tillgångar läggas sådana gåvor som enligt ärvdabalken skall beaktas vid arvsskiftet och andra gåvor som har erhållits under de två senaste åren före arvlåtarens död och som inte enligt 19 § är befriade från arvsskatt. När de gåvor som avses ovan har lagts till boets tillgångar, avdras från arvsskatten den gåvoskatt som har erlagts tidigare samt den stämpelskatt som har betalats vid ansökan om lagfart, om den inte tidigare har avdragits från gåvoskatten. Innehållet i stadgandena är detsamma som i de nuvarande stadgandena i 16 § 2 mom., men paragrafens språkdräkt har justerats.

19 §. Det föreslås att 1 punkten, som innehåller stadganden om dödsfallsgåvor och gåvor som erhållits genom äktenskapsförord, upphävs som föräldrad.

21 a §. Möjligheten att få förhandsbesked, som för närvarande gäller endast en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav, föreslås bli utvidgad till alla gåvor. Möjligheten att få förhandsbesked har i praktiken visat sig mycket nödvändig. Förhandsbesked meddelas av skattebyrån i det skattedistrikt där överlåtaren är bosatt. Förhandsbeskedet skall ha ungefär samma innehåll som nu, dvs. uppgifter skall ges om huruvida gåvoskatt skall erläggas för överlåtelsen, om värdet av en skattepliktig gåva och om skattebeloppet.

För närvarande gäller ett förhandsbesked ett år efter det har vunnit laga kraft. Eftersom

egendomens värde även på kort tid kan förändras rätt mycket, kan en ettårig giltighetstid vara för lång. När egendomens värde allmänt stiger kan förhandsbeskedet användas för skattespekulation. När värdet å andra sidan allmänt sjunker kan det hända att värdet enligt förhandsbeskedet är oskäligt högt vid donationstidpunkten. Av denna anledning föreslås att giltighetstiden för förhandsbesked förkortas till sex månader.

Förhandsbeskeden har blivit avgiftsbelagda 1994. Med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92) har finansministeriet utfärdat ett beslut om skatteförvaltningens avgiftsbelagda prestationer (875/93). Ett förhandsbesked i enlighet med lagen om skatt på arv och gåva kostar 500 mk. Om ansökan återtas eller inte upptas till prövning är behandlingsavgiften 100 mk.

4 kap. Beskattning och ändringssökande

Kapitlet innehåller stadganden om beskattning och ändringssökande. Det föreslås att kapitlets rubrik ändras så att den börjar motsvara kapitlets innehåll bättre.

22 §. Paragrafen innehåller ett stadgande om vilken skattebyrå som skall verkställa arvsbeskattningen. Skattebyrån bestäms enligt arvlåtarens boningsort vid dödstillfället. Om egendomen, sedan den enas rätt till den upphört, övergår till en annan, är det skattebyrån på den förre innehavarens boningsort som verkställer beskattningen.

23 §. Paragrafen innehåller ett stadgande om vilken skattebyrå som skall verkställa gåvobeskattningen. Skattebyrån bestäms enligt gåvogivarens boningsort.

24 §. Paragrafen innehåller ett stadgande om

vilken skattebyrå som skall verkställa beskattningen när arvlåtaren eller gåvogivaren inte är bosatt i Finland.

25 §. I paragrafen föreslås ett stadgande som är klarare än det nuvarande om att utöver bouppteckningsinstrumentet skall också skiftesinstrumentet beaktas vid verkställandet av arvsbeskattningen. Avsikten med stadgandet är emellertid inte att ändra rådande rättstillstånd.

I 3 mom. ingår ett stadgande om uppskov med verkställandet av arvsbeskattningen. Beslut om uppskov skall enligt förslaget fattas av skattebyrån i stället för av arvsskattenämnden.

26 §. Paragrafen innehåller stadganden om när bouppteckningsinstrument och när skattedeklaration skall lämnas för verkställandet av arvsbeskattning. Paragrafens ordalydelse har justerats men stadgandena överensstämmer i övrigt med den nuvarande lagen.

27 §. Enligt paragrafen skall gåvotagaren utan uppmaning avge gåvoskattedeklaration. Skall enligt 19 § gåvoskatt inte erläggas för gåvan, behöver ingen deklaration avges, om den inte krävs särskilt.

En stor del av gåvoskattedeklarationerna gäller gåvor under 15 000 mk, och för dem behöver ingen gåvoskatt erläggas. För att undvika onödigt arbete för både gåvotagarna och skattebyråerna föreslås att ingen gåvoskattedeklaration behöver avges över skattefria gåvor. Först när det sammanlagda beloppet av gåvor som erhållits under två års tid överskrider beloppet för skattepliktig gåva, skall gåvoskattedeklaration avges. Skattebyrån kan dock alltid kräva särskilt att gåvoskattedeklaration skall avges.

28 §. I paragrafen ingår stadganden om de fakta i bouppteckningsinstrumentet som det anses nödvändigt att stadga om i lag. I bouppteckningsinstrumentet skall även omnämnas vem som förestår boet och alltså tar emot meddelanden gällande arvsbeskattningen.

Enligt 2 mom. skall i bouppteckningsinstrumentet nämnas om en arvinge eller testamentstagare har getts egendom som enligt lagen skall beaktas vid fastställandet av skatten.

I 3 mom. föreslås ett stadgande enligt vilket skattestyrelsen kan bestämma att i stället för eller vid sidan av bouppteckningsinstrumentet skall uppgifter lämnas på en blankett som har fastställts av skatteförvaltningen.

I 29—31 §§ i den nuvarande lagen finns detaljerade stadganden om innehållet i bouppteckningsinstrumentet och skattedeklarationen.

Det är inte nödvändigt med så detaljerade stadganden i lagen, utan avsikten är att skattestyrelsen skall meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som skall ingå i bouppteckningsinstrumentet och skattedeklarationen. Ett utkast till skattestyrelsens beslut bifogas denna proposition.

29 §. Eftersom det inte längre finns några arvsskattenämnder, skall bouppteckningsinstrumentet tillställas skattebyrån. Enligt förslaget lämnas det i ett exemplar medan det nu skall lämnas i tre exemplar.

Avsikten är att ändra ärvdabalkens stadganden om bouppteckningsinstrument så att bouppteckningsinstrumentet inte längre lämnas till domstolen utan endast till skattemyndigheterna. Om någon försummar bouppteckningen, skall tingsrätten på skattebyråns anmälan förordna lämplig person att verkställa bouppteckning.

Med tanke på verkställandet av beskattningen är bouppteckningsinstrumentet i första hand en skattedeklaration. Om det inte lämnas, kan beskattningen verkställas enligt uppskattning. I 2 mom. föreslås ett stadgande om att skattebyrån kan underrätta tingsrätten när den märker att bouppteckningen försumrats.

30 §. För undvikande av onödigt administrativt arbete föreslås att skattedeklarationen, med avvikelser från nuvarande praxis, skall ges i endast ett exemplar, eftersom beskattningsbesluten matas ut med ADB i fråga om både arvs- och gåvobeskattningen.

31 §. Skattebyrån verkställer beskattningen. Skattebyrån rättar fel som skett till såväl den skattskyldiges för- som nackdel och som den iakttagit i beskattningen.

I 2 mom. ingår ett stadgande om dagen för verkställandet av beskattningen. Både olika tider för sökande av ändring och förfallodagarna för skatten är bundna till denna dag. Arvs- och gåvobeskattningen verkställs delvis med hjälp av automatisk databehandling och så att beskattningsbeslutshandlingarna framställs maskinellt. Eftersom man inom arvs- och gåvobeskattningen övergår till att verkställa beskattningen som tjänsteuppdrag, måste den dag då beskattningen har verkställts bestämmas. Dagen för verkställandet av beskattningen skall framgå av beskattningshandlingarna, och den bestäms maskinellt i samband med beredningen av dessa handlingar. Förfarandet avviker inte just från nuvarande praxis och det är samtidigt administrativt klart.

Vid verkställandet av beskattningen kan också de uppgifter och handlingar som skattebyrån har till sitt förfogande för den övriga beskattningen tas i betraktande.

Det föreslås att beräkningen av skatten skall förenklas. Värdet av arvs- och gåvoandelen fastställs i hela tusen mark och skatten jämte eventuella skatteförhöjningar i hela mark så att överskjutande pennibelopp inte beaktas. För närvarande påförs hela tio penni av skatten.

32 §. Stadgandet i paragrafen om skyldighet för delägarna i boet och andra personer att lämna uppgifter och utredningar för verkställandet av arvsbeskattningen överensstämmer vad ordalydelsen beträffar med motsvarande stadgande i beskattningslagen.

33 §. I paragrafen föreslås ett stadgande som motsvarar 55 § beskattningslagen om att beskattningen skall verkställas med beaktande av såväl statens som den skattskyldiges fördel.

34 §. I paragrafen föreslås ett stadgande om beskattning enligt uppskattning som inte finns i lagen för närvarande. Stadgandet har samma innehåll som beskattningslagens stadgande om beskattning enligt uppskattning. Beskattning kan verkställas enligt uppskattning i de fall där varken bouppteckningsinstrument eller skattedeklaration lämnas eller där de inte ens efter rättelse kan läggas till grund för beskattningen. Beskattningen kan verkställas enligt uppskattning inom 10 år efter att skattskyldigheten har inträtt.

35 §. Paragrafen innehåller ett stadgande om skyldighet att ordna hörande. Den skattskyldige eller den som förestår boet skall i mån av möjlighet beredas tillfälle att bli hörda om man överväger att verkställa beskattningen enligt uppskattning eller göra någon annan väsentlig avvikelse från bouppteckningsinstrumentet eller skattedeklarationen.

36 §. Paragrafen har samma innehåll som den nuvarande paragrafen om skatteförhöjning.

37 §. Paragrafen innehåller stadganden om de beskattningshandlingar som skall sändas till den skattskyldige. Till en sådan skattskyldig som har påförts skatt, sänds debetsedel och en utredning av vilken framgår grunderna för beskattningsbeslutet samt anvisningar för sökande av ändring. Handlingarna motsvarar de beskattningshandlingar som skall sändas i fråga om inkomst- och förmögenhetsbeskattningen. Om den skattskyldige inte är delägare i boet, t.ex. erhåller legat, måste de handlingar

som sänds till honom på grund av sekretessen begränsas enbart till de uppgifter som gäller detta fång. Om den skattskyldiges adress inte är känd sänds handlingarna till den som förestår boet.

Genom förvaltningsförfarande skall avgöras på vilket sätt beslutet delges ifall ingen skatt påförs. Till den som förestår boet eller den som uppgivit boet sänds då ett beslut om att arvsskattefrågan har avgjorts och ingen skatt påförts.

Uppgifterna sänds som normal tjänsteförsändelse. Eftersom tiden för sökande av ändring räknas först från ingången av det år som följer på det år under vilket beskattningen verkställdes och tiden för sökande av ändring är fem år, föreligger inget behov av förfarande med mottagningsbevis.

38 §. Paragrafen innehåller stadganden i den händelse att nya tillgångar eller skulder yppar sig i boet eller grunderna för arvs- eller gåvoskatten annars har ändrats. Ett komplett-erande bouppteckningsinstrument skall inlämnas till skattebyrån inom en månad. Skattedeklaration skall avges till skattebyrån inom tre månader.

Om skattegrunderna har förändrats skall den vars skatt stiger meddela detta till skattebyrån inom sex månader. Med ändringar i skattegrunderna avses sådana ändringar som nu gör det möjligt att få jämkning i skatten, t.ex. ändringar i testamentets, arvskiftets eller överlåtelsens giltighet och andra motsvarande civilrättsliga ändringar.

39 §. Arvs- och gåvoskatteskulder har ansetts bli preskriberade efter den allmänna preskriptionstiden 10 år från det skattskyldigheten inträtt. Av denna anledning föreslås att beskattningen skall verkställas inom denna tid i den händelse att nya tillgångar eller skulder har yppat sig i boet eller grunderna annars har förändrats.

I 2 mom. föreslås det stadgande som nu ingår i 60 § om återbetalning av skatt när den som erhållit egendom under återgångsvillkor blir tvungen att avstå från egendomen. Meddelande om att han avstått från egendomen skall lämnas till skattebyrån inom sex månader.

40 §. I paragrafen stadgas om skatterättelse till den skattskyldiges nackdel. Stadgandet i 1 mom. har samma innehåll som motsvarande stadgande i beskattningslagen vilket trädde i kraft vid ingången av 1994. Skatterättelse till

den skattskyldiges nackdel kan göras inom två år efter det år under vilket beskattningen verkställdes.

Om den skattskyldige har undgått skatt på grund av sin egen försummelse, skall skatten höjas på det sätt som stadgas i 36 §. Stadgandet har i väsentliga delar samma innehåll som beskattningens stadgande om efterbeskattning och gör det möjligt att påföra skatteförhöjning. Sålunda behövs inget särskilt efterbeskattningssystem. I dessa fall kan skatterättelse göras inom fem år från ingången av det år som följer på det år under vilket beskattningen verkställdes.

41 §. Paragrafen innehåller stadganden om skatterättelse till den skattskyldiges fördel. Skatterättelse kan göras inom fem år efter det år under vilket beskattningen verkställdes.

42 §. Skatterättelsenämnden avgör rättelseyrkandena. Skattebyrån kan dock avgöra en skattskyldigs rättelseyrkande om det godkänns.

43 §. Rättelseyrkande till skatterättelsenämnden kan framställas över alla andra beslut av skattebyrån utom beslut om förhandsbesked och beslut om uppskov med verkställandet av beskattningen. Inte heller i ett beslut som skattebyrån fattat på rättelseyrkande söks ändring hos skatterättelsenämnden, utan hos länsrätten. Statsombudet har rätt att söka ändring på skattetagarnas vägnar. Förfarandet är likadant som vid besvär över beskattningen enligt beskattningens lag. Rättelseyrkande skall framställas senast inom fem år från ingången av det år som följer på det under vilket beskattningen verkställdes. Den skattskyldige kan anföra besvär genast efter att han har fått del av beskattningsbeslutet. Besvärstiden börjar räknas först från ingången av det år som följer på det år under vilket beskattningen verkställdes men möjligheten att anföra besvär inträder alltså redan tidigare. Statsombudets besvärstid skall vara sex månader från den dag då beskattningen verkställdes.

I 4 mom. stadgas om besvärstiden för beslut om skatterättelse och beskattning som skattebyrån verkställer på nytt. Den skall vara 60 dagar från delfäendet av beslutet trots att den regelmässiga besvärstiden redan har utgått. Statsombudets besvärstid skall vara 60 dagar från det beslutet fattades.

Med anledning av ett rättelseyrkande skall parten höras på det sätt som stadgas i 15 § lagen om förvaltningsförfarande.

44 §. Över ett förhandsbesked kan inte fram-

ställas rättelseyrkande till skatterättelsenämnden utan ändring i det söks hos länsrätten genom besvär. Besvär skall anföras hos länsrätten i det län inom vars domkrets förhandsbeskedet har givits. Besvärstiden skall vara 30 dagar från delfäendet. Statsombudet skall anföra besvär inom samma tid från det beslutet fattades. Länsrätten skall behandla besvär som gäller förhandsbesked i brådska ordning.

45 §. I paragrafen ingår ett stadgande om sökande av ändring i beslut av skatterättelsenämnden eller skattebyrån på rättelseyrkande. Ändring söks hos länsrätten i det län inom vars domkrets beslutet har fattats. Den skattskyldiges besvärstid är fem år från ingången av det år som följer på det år under vilket beskattningen verkställdes och statsombudets sex månader från den dag då beskattningen verkställdes. Om beslutet om rättelse har fattats så sent att tiden redan skulle ha löpt ut, kan rättelsebeslutet överklagas inom 60 dagar från delfäendet av rättelsebeslutet. Statsombudets besvärstid räknas från det beslutet fattades.

46 §. Paragrafen innehåller stadganden om hörandeprocéduren i besvärssärenden. Stadgandet motsvarar stadgandena i beskattningens lag.

47 §. Om den skattskyldige eller statsombudet har riktat besvär till länsrätten vilka borde ha framställts som rättelseyrkande till skatterättelsenämnden, skall besvären behandlas som ett rättelseyrkande.

48 §. Paragrafen innehåller stadganden om överklagande av länsrättens utslag hos högsta förvaltningsdomstolen. I länsstyrelsens utslag angående förhandsbesked får ändring inte sökas. Inte heller nu får man överklaga länsrättens utslag angående förhandsbesked hos högsta förvaltningsdomstolen, och i regeringens proposition om en revidering av systemet för sökande av ändring har det inte föreslagits någon ändring i detta.

49 §. Stadgandena gällande upphävande och återförvisande av beskattningen har samma innehåll som för närvarande. Eftersom behandlingen av ett ärende också kan återförvisas till skatterättelsenämnden för ny rättelsebehandling, varvid nämnden fattar ett nytt beslut i saken, föreslås att ett omnämnande av detta fogas till paragrafen.

50 §. Paragrafen skall innehålla stadganden om följdändringar i beskattning som ändrats på grund av skatterättelse, rättelseyrkande eller ändringssökande. Stadgandet motsvarar 100 a § i beskattningens lag. Stadgandet är av betydelse

inom arvsbeskattningen eftersom ändring i en arvtagares beskattning i allmänhet medför behov av ändringar även i de andra arvtagarnas beskattning. Att ändra beskattningen blir betydligt smidigare än vad som nu är fallet eftersom skattebyrån automatiskt rättar allas beskattning.

Skattebyrån gör följdändringar med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas om skatterättelse. De tidsmässiga och sakliga krav som gäller skatterättelser skall emellertid inte utgöra något hinder för rättande av beskattningen.

51 §. Enligt stadgandet fastställer myndigheten (skattebyrån, skatterättelsenämnden, länsrätten eller högsta förvaltningsdomstolen) grunden för en ändring till följd av rättelseyrkande eller besvär. Till följd av beslutet rättar skattebyrån beskattningen med iakttagelse i tillämpliga delar av vad som stadgas om skatterättelse. Det skall således inte längre finnas något sådant särskilt slag av ändring som rättelse av debitering, utan rättelserna görs som skatterättelser. Också i det skatterättelsebeslut av skattebyrån som avses i detta stadgande söks ändring hos skatterättelsenämnden liksom i andra skatterättelsebeslut.

5 kap. Skatteuppbörd, förlängd betalningstid och skattelättnad

52 §. Stadgandet om uppbörd av skatten överensstämmer med den nuvarande lagen.

53 §. Paragrafen innehåller ett stadgande om skattelättnad som har samma form som i den nuvarande lagen.

54 §. Paragrafen, som innehåller ett stadgande om skattelättnad i de fall där värdet av en andel i ett bo eller en gåva har minskat väsentligt efter att skattskyldigheten började, har samma innehåll som det stadgande som nu ingår i lagen.

55—56 §§. Stadgandena om skattelättnad som beviljas i generationsväxlingssituationer och om uppskov med skatten har i övrigt samma innehåll som de nuvarande stadgandena utom att ansökan om skattelättnad riktas till skattebyrån i stället för arvsskattenämnden. Det föreslås att stadgandet i 55 § 3 mom. om debitering av skatt som lämnats odebiterad i generationsväxlingssituationer ändras så att tiden på fem år räknas från den dag då arvs-

eller gåvobeskattningen verkställdes och inte från debiteringsdagen, som fallet är för närvarande.

57 §. Paragrafen innehåller ett stadgande om tillämpning av skattelättnad som beviljas i generationsväxlingssituationer även på aktier eller andelar. När förhandsbesked kan meddelas i alla gåvoskatteärenden, behövs inte längre någon hänvisning till paragrafen om förhandsbesked.

6 kap. Särskilda stadganden

58 §. I paragrafen ingår den nuvarande lagens hänvisning till det straff som i strafflagen stadgas för skattebedrägeri. Inom arvs- och gåvobeskattningen kan skatteförhöjning påföras eller beskattning verkställas enligt uppskattning i de fall där den skattskyldige har försummat att inlämna bouppteckningsinstrument, skattedeklaration eller andra uppgifter. Detta kan anses vara tillräckliga påföljder när bouppteckningsinstrumentet och lämnandet av uppgifter har försummats. Eftersom lagen redan nu har haft ett stadgande om skattemyndighetens rätt att låta bli att vidta åtgärder om förseelsen har varit ringa och skatteförhöjning har påförts, föreslås att stadgandena om straff för försummad anmälan bortlämnas ur lagen.

59 §. Paragrafen innehåller stadganden om tillämpningen av vissa stadganden i beskattningslagen på arvs- och gåvobeskattningen. De paragrafer i beskattningslagen som nämns i hänvisningsstadgandet kan i tillämpliga delar tillämpas på arvs- och gåvobeskattningen. Beskattningslagens stadganden om skatterättelsenämnden, sekretess, utlämnandet av beskattningsuppgifter, behandlingen av beskattningshandlingar liksom vissa stadganden som gäller anmälningsskyldighet lämpar sig också för arvs- och gåvobeskattningen. På grundval av hänvisningsstadgandet kan man också få bankkontouppgifter för verkställandet av arvs- och gåvobeskattningen.

60 §. Paragrafen innehåller ett stadgande med bemyndigande att utfärda närmare stadganden genom förordning. I detta skede föreligger inget behov av att ge någon förordning. I den nuvarande lagen ingår ett stadgande med bemyndigande att utfärda närmare stadganden genom statsrådets beslut. Det nuvarande beslutet upphävs såsom onödigt efter att lagen trätt i kraft.

7 kap. Ikraftträdande

61 §. Lagens ursprungliga ikraftträdelsestadgande är nu 73 §. För tydlighetens skull föreslås undantagsvis att paragrafen i samband med lagändringen flyttas så att 73 § blir 61 §. Samtidigt ändras 7 kap. så att det börjar innehålla endast en paragraf och får rubriken ”Ikraftträdande”.

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

De nya procedurstadgandena träder huvudsakligen i kraft samma dag som lagen träder i kraft. Stadgandena om beskattning enligt uppskattning tillämpas endast i de fall där arvs- eller gåvoskatteskuldigheten har börjat efter att lagen trätt i kraft. Däremot skall t.ex. avrundningsstadgandet angående hur skatten skall beräknas också tillämpas på de fall som när lagen träder i kraft är under behandling i skattebyråerna liksom även på de rättelse- och besvärshandlingarna som behandlas efter att lagen trätt i kraft.

Enligt 3 mom. i övergångsstadgandet skall lagen tillämpas på de rättelseyrkanden och besvär som anförs efter att lagen trätt i kraft. Av denna anledning gäller de ändrade tiderna för sökande av ändring för såväl skattskyldiga som skattetagare också de fall där den regelmässiga tiden för sökande av ändring enligt den tidigare lagen redan har utgått. Vid beräkningen av tiden för sökande av ändring anses i dessa fall dagen för verkställandet av beskattningen vara den dag då saken har avgjorts i arvsskattenämnden. Den skattskyldiges tid för sökande av ändring förlängs just inte, eftersom tiden för anförande av grundbesvär nu är fem år.

De yrkanden som är anhängiga hos skattebyråerna när lagen träder i kraft och som avser rättelse av sak- eller skrivfel i enlighet med lagen om förvaltningsförfarande behandlas enligt 4 mom. i övergångsstadgandet som rättelseyrkanden.

Också anhängiga yrkanden på skattejämk-

ning och ansökningar om förhandsbesked skall behandlas enligt de nya stadgandena.

Ärenden som besvärorganet återförvisat för nytt verkställande och som behandlas i skattebyrån skall behandlas i skatterättelsenämnden. Ett likadant stadgande ingår i lagen om ändring av beskattningslagen.

På besvär som innan lagen trätt i kraft har anförts över ett ärende som behandlats i arvsskattenämnden och där besvärstiden enligt den tidigare lagen var längre än i denna lag tillämpas tidigare gällande stadganden.

1.2. Beskattningslagen

85 §. Det föreslås att stadgandena gällande skatterättelse, rättelse av debitering och efterbeskattning som avser dödsbon justeras så att de börjar motsvara de föreslagna ändringarna.

1.3. Lagen om skatt på motorfordon

31 §. Det föreslås att stadgandena gällande rättelse och efterbeskattning som riktar sig till dödsbon justeras så att de börjar motsvara de föreslagna ändringarna.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1994.

Eftersom arvsskattenämndernas mandatperiod har utgått vid utgången av 1993, stadgas i lagen om verkställande av arvs- och gåvobeskattnings 1994 att de arvsskattenämnder som valts för 1990—1993 verkställer arvs- och gåvobeskattningen mellan den 1 januari och den 30 juni 1994. Av denna anledning borde man kunna övergå till det föreslagna nya systemet vid ingången av juli 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om skatt på arv och gåva**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 12 juli 1940 om skatt på arv och gåva (378/40) 19 § 1 punkten, sådant detta lagrum lyder i lag av den 16 mars 1979 (318/79), samt *ändras* 16 och 21 a §§ samt 4—7 kap., 7 kap. dock med undantag av 73 §, som blir 61 §, dessa lagrum sådana de lyder, 21 a § i nämnda lag av den 16 mars 1979 och 4—7 kap. jämte senare ändringar, som följer:

16 §

Vid verkställandet av arvsbeskattning skall till boets tillgångar läggas

1) gåvor som enligt ärvdabalken skall beaktas vid arvsförfarandet, och

2) andra gåvor som arvingar eller testamentstagare har erhållit av arvlåtaren under de två senaste åren före hans död och som inte med stöd av 19 § 2 eller 3 punkten är befriade från gåvoskatt.

Från arvsskatten avdras i de fall som avses i 1 mom. den gåvoskatt, som har erlagts tidigare, samt vid ansökan om lagfart på fastighet erlagd stämpelskatt, om denna inte tidigare har avdragits från gåvoskatten.

21 a §

Förhandsbesked om gåvobeskattning meddelas av skattebyrån i det skattedistrikt där den som överlåter förmögenheten är bosatt.

Förhandsbesked kan sökas av både överlåtare och förvärvaren. Förhandsbesked meddelas om huruvida gåvoskatt skall erläggas för överlåtelsen samt om grunderna för den skatt som skall erläggas och om skattens belopp. Ansökan om förhandsbesked skall handläggas i brådskande ordning.

Ett förhandsbesked som vunnit laga kraft skall, om sökanden det yrkar, iaktas med bindande verkan om överlåtelsen sker inom sex månader efter det förhandsbeskedet vunnit laga kraft.

4 kap.

Beskattning och ändringssökande

22 §

Arvsbeskattningen verkställs av skattebyrån i det skattedistrikt där arvlåtaren vid sitt fränfälle var stadigvarande bosatt.

Om egendom övergår till två eller flera personer så att den, sedan den enas rätt till den

upphört, övergår till en annan, verkställer dock skattebyrån i det skattedistrikt där den förra mottagaren är eller vid sitt fränfälle var bosatt beskattningen av den senare mottagaren.

23 §

Gåvobeskattningen verkställs av skattebyrån i det skattedistrikt där gåvogivaren var bosatt vid skattskyldighetens inträde.

24 §

Om stadgandena i 22 eller 23 § inte kan tillämpas, verkställs arvs- eller gåvobeskattningen av skattebyrån i det skattedistrikt där den skattepliktiga förmögenheten till största delen fanns vid skattskyldighetens inträde eller, om förmögenheten inte fanns i Finland, av skattebyrån i det skattedistrikt där den skattskyldige är bosatt vid tiden för fastställandet av skatten.

25 §

Arvsbeskattningen verkställs på grundval av det bouppteckningsinstrument som upprättats över arvlåtarens kvarlåtenskap och, om arvsförfarandet redan har ägt rum, dessutom på grundval av skiftesinstrumentet.

I de fall som nämns i 22 § 2 mom. skall vid verkställandet av beskattningen också beaktas bouppteckningsinstrument över kvarlåtenskapen efter egendomens föregående innehavare eller efter innehavaren av den rätt som belastar andelen.

Skattebyrån kan på ansökan, som delägare i dödsbo gjort före verkställandet av beskattningen, uppskjuta verkställandet av arvsbeskattningen för viss tid, dock för högst ett år från utgången av den tid som stadgas för inlämnande av bouppteckningsinstrumentet till skattebyrån, om vägande skäl anförs till stöd för ansökan. Såsom ett sådant skäl skall bland annat anses verkställandet av arvsförfarandet i ett bo,

där verksamheten vid en gårdsbruksenhet eller ett annat företag som ingår i boet fortsätter för dödsboets eller dess delägars räkning, då det inte är fråga om en i förhållande till dödsboets sammanlagda tillgångar ringa förmögenhetsdel.

26 §

För verkställandet av arvsbeskattningen är den som med stöd av stadgandena i 20 kap. ärvdabalken skall uppge boet skyldig att utan uppmaning inlämna ett bouppteckningsinstrument. I de fall som avses i 22 § 2 mom. skall också inlämnas bouppteckningsinstrument över kvarlåtenskapen efter egendomens föregående innehavare eller efter innehavaren av den rätt som belastar andelen.

För verkställandet av arvsbeskattningen skall den skattskyldige dock avge en skattedeklaration om arvlåtaren vid sitt frånfälle inte var bosatt i Finland eller om skyldigheten att erlagga arvsskatt i andra fall än de som avses i 22 § 2 mom. inträder senare än vad som stadgas i 5 §. Om den skattskyldige inte är bosatt i Finland, är den som omhänderhar dödsboet skyldig att avge skattedeklaration.

27 §

För verkställandet av gåvobeskattningen skall den som fått en gåva utan uppmaning avge gåvoskattedeklaration.

Skall med stöd av 19 § skatt inte erläggas för gåva, behöver ingen skattedeklaration avges, om den inte krävs särskilt.

28 §

I bouppteckningsinstrumentet skall nämnas vem som förestår boet och sålunda tar emot meddelanden och förfrågningar gällande arvsbeskattningen.

I bouppteckningsinstrumentet skall också nämnas om en arvinge eller testamentstagare givits sådan egendom som enligt 16 § skall beaktas vid fastställandet av arvsskatten, liksom även egendomens beskaffenhet och värde.

Skattestyrelsen meddelar närmare föreskrifter om vilka handlingar som skall inges för verkställandet av beskattningen. Skattestyrelsen kan också bestämma att de uppgifter som skall lämnas för arvs- eller gåvobeskattningen skall lämnas på en blankett som skattestyrelsen har fastställt.

29 §

Bouppteckningsinstrumentet skall tillställas

skattebyrån inom en månad efter bouppteckningen.

Om skattebyrån upptäcker att förrättandet av bouppteckning har försumrats, kan skattebyrån meddela därom till tingsrätten.

30 §

Skattedeklarationen skall tillställas skattebyrån inom tre månader efter det skattskyldigheten inträtt.

31 §

Skattebyrån verkställer arvs- och gåvobeskattningen. Skattebyrån rättar också fel enligt 40 eller 41 § som den iakttagit.

Beskattningen anses ha blivit verkställd den dag då skattebyrån har behandlat ärendet. Dagen för verkställandet av beskattningen skall framgå av beskattningshandlingarna.

Vid verkställandet av beskattningen kan också de uppgifter och handlingar beaktas som skattebyrån har till sitt förfogande för verkställande av annan beskattning än sådan som avses i denna lag.

Värdet av den beskattningsbara arvsandelen eller gåvan fastställs i hela tusen mark så att överskjutande mark inte beaktas och skatten jämte eventuella skatteförhöjningar påförs i hela mark så att överskjutande pennibelopp inte påförs.

32 §

En delägare i ett dödsbo, den som erhållit legat och den efterlevande maken, också när denne inte är delägare i dödsboet, samt dessas lagliga företrädare, bouppteckningsmännen och den som har uppgivit boet eller förestår detta, liksom även gåvogivare och gåvotagare är skyldiga att på uppmaning av skattebyrån, länskatteverket, behörig tjänsteman vid skattestyrelsen eller statsombudet meddela alla uppgifter och utredningar som berör boet eller gåvan samt att förete alla handlingar som gäller boet eller gåvan för granskning.

33 §

Beskattningen skall verkställas omsorgsfullt och med beaktande av såväl statens som den skattskyldiges fördel.

34 §

Om bouppteckningsinstrument inte har inlämnats eller skattedeklaration inte har avgivits eller om instrumentet eller deklarationen inte

ens efter rättelse kan läggas till grund för beskattningen, skall beskattningen verkställas enligt uppskattning (*beskattning enligt uppskattning*).

På den grund att bouppteckningsinstrument inte har inlämnats eller skattedeklaration inte har avgivits kan beskattning verkställas enligt uppskattning inom 10 år efter att arvs- eller gåvoskatteskyldigheten inträtt.

35 §

Om beskattning enligt uppskattning eller någon annan väsentlig avvikelse från bouppteckningsinstrument eller skattedeklaration övervägs vid verkställandet av arvs- eller gåvobeskattnings, skall den som enligt 26 eller 27 § är anmälningsskyldig eller förestår boet, i mån av möjlighet, beredas tillfälle att bli hörd i saken innan beskattningen verkställs.

36 §

Skatten skall höjas (*skatteförhöjning*)

1) om en skattskyldig på vilken det ankommer att inlämna bouppteckningsinstrument, skattedeklaration eller någon annan stadgad uppgift eller handling utan godtagbar orsak har underlåtit att i rätt tid inlämna bouppteckningsinstrumentet, skattedeklarationen eller uppgiften eller handlingen eller inlämnat dessa behäftade med väsentliga brister, med högst 20 procent, och om han även efter att bevisligen ha erhållit stadgad uppmaning utan godtagbart hinder helt eller delvis underlåtit att fullgöra sin skyldighet, ytterligare med högst 20 procent, samt

2) om den skattskyldige medvetet eller av grov vårdslöshet inlämnat ett bouppteckningsinstrument eller en skattedeklaration eller någon annan stadgad uppgift eller handling med väsentligen oriktigt sakinnehåll, till högst det dubbla beloppet.

Skatteförhöjning kan påföras även en sådan skattskyldig som inte enligt 26 § varit uppgiftsskyldig, men som uppenbart måste anses ha ägt kännedom om bouppteckningsinstrumentets, skattedeklarationens eller någon annan uppgifts oriktighet.

Har en oriktighet som avses i 1 mom. gällt endast en viss del av ett arv, ett testamente eller en gåva, skall skatteförhöjning påföras endast den skatteökning som föranleds av denna del.

37 §

När skattebyrån har verkställt beskattningen

skall till den som har debiterats arvs- eller gåvoskatt sändas debetsedel och ges en utredning om grunderna för beskattningen samt anvisningar om hur ändring kan sökas i beskattningen.

Om den skattskyldiges adress eller vistelseort inte är känd sänds de handlingar gällande honom som nämns i 1 mom. till den som förestår boet enligt 28 § 1 mom.

38 §

Om det yppar sig nya tillgångar eller skulder i dödsboet efter att arvsbeskattningen har verkställts, skall en handling innefattande tillägg eller rättelse enligt 20 kap. 10 § ärvdebalken tillställas skattebyrån inom en månad efter att den har uppgjorts.

När arvsbeskattningen verkställs med stöd av skattedeklaration skall en skattedeklaration om de nya tillgångarna och skulderna tillställas skattebyrån inom tre månader efter att de har yppat sig i boet.

Om grunderna för arvs- eller gåvobeskattnings i övrigt har förändrats efter verkställandet av beskattningen, är en skattskyldig vars arvs- eller gåvoskatt stiger skyldig att inom sex månader efter att han har fått uppgift om sagda orsak underrätta skattebyrån om saken, om inte någon annan delägare eller gåvotagare redan har gjort en sådan anmälan.

39 §

I de fall som avses i 38 § kan beskattningen verkställas på nytt inom 10 år efter att arvs- eller gåvoskattsskyldigheten har inträtt och i övrigt med iakttagande av tillämpliga delar av vad som stadgas i 40 och 41 §§.

Om någon som har erhållit egendom under återgångsvillkor vid villkorets uppfyllelse måste lämna ifrån sig egendomen inom fem år efter det han erhållit den, skall den skatt som betalats tidigare återbetalas i den ordning som stadgas i 41 §. Den skattskyldige skall tillställa skattebyrån ett meddelande om detta inom sex månader efter överlämnandet av egendomen.

40 §

Har en skattskyldig utan egen förskyllan på grund av ett räknepel eller ett därmed jämförbart misstag eller på grund av att saken inte prövats till någon del, helt eller delvis undgått stadgad skatt, skall beskattningen rättas, om ärendet inte har avgjorts genom beslut på

besvär (*skatterättelse till den skattskyldiges nackdel*).

Om den skattskyldige inte har påförts skatt därför att den skattskyldige eller någon annan anmälningsskyldig har lämnat ett bristfälligt, vilseledande eller oriktigt bouppteckningsinstrument eller en bristfälligt, vilseledande eller oriktig skattedeklaration eller annan uppgift eller handling skall skatten när skatterättelsen görs dessutom höjas på det sätt som stadgas i 36 §.

Skatterättelse till den skattskyldiges nackdel kan göras inom två år efter det år under vilket arvs- eller gåvobeskattningen verkställdes. I de fall som avses i 2 mom. kan rättelse dock göras inom fem år efter det år under vilket beskattningen verkställdes.

Innan rättelse görs skall den skattskyldige om möjligt beredas tillfälle att bli hörd i saken.

41 §

Har en skattskyldig på grund av ett fel påförts för mycket skatt, skall beskattningen rättas, om ärendet inte avgjorts genom beslut på besvär (*skatterättelse till den skattskyldiges fördel*).

Skatterättelse till den skattskyldiges fördel kan göras inom fem år från det år under vilket arvs- eller gåvobeskattningen verkställdes.

42 §

Skatterättelsenämnden avgör de rättelseyrkanden gällande beskattningen som avses i 43 §.

Skattebyrån kan dock avgöra en skattskyldigs rättelseyrkande som avses i 43 § när det framställda yrkandet godkänns.

43 §

Den skattskyldige eller statsombudet får söka ändring hos skatterättelsenämnden genom ett skriftligt rättelseyrkande, om inte saken avgjorts genom beslut på besvär. Ändring får dock inte sökas i ett beslut som avses i 25 § 3 mom.

Rättelseyrkandet skall framställas till den skatterättelsenämnd inom vars område den beskattning verkställts som rättelseyrkandet gäller. Rättelseyrkandet skall tillställas skattebyrån inom utsatt tid.

Den skattskyldige skall framställa rättelseyrkande inom fem år från ingången av det år som följer på det år under vilket arvs- eller gåvobeskattningen verkställdes. Statsombudet skall

framställa rättelseyrkande inom sex månader från den dag då beskattningen verkställdes.

Över skattebyråns beslut, som gäller skatterättelse och beskattning som en besvärinstans har återförvisat för nytt verkställande, får rättelseyrkande dock utan hinder av den tid som stadgas ovan framställas inom 60 dagar från den dag då den som är berättigad att söka ändring fick del av beslutet. I fråga om statsombudet räknas tidsfristen från det beslutet fattades.

44 §

Med avvikelse från vad som stadgas i 43 § söks ändring i ett förhandsbesked enligt 21 a § genom besvär hos länsrätten i det län inom vars domkrets förhandsbeskedet har meddelats. Besvärsskriften skall tillställas skattebyrån inom besvärstiden.

Besvären skall anföras inom 30 dagar från delfäendet av förhandsbeskedet. Statsombudets tidsfrist räknas från det beslutet fattades. Besvär gällande förhandsbesked skall behandlas i brådskande ordning i länsrätten.

45 §

Den skattskyldige eller statsombudet får söka ändring i ett beslut som meddelats på grund av rättelseyrkande genom besvär hos länsrätten i det län inom vars domkrets beslutet har fattats. Besvärsskriften skall tillställas skattebyrån inom besvärstiden.

Besvärstiden för den skattskyldige är fem år från ingången av det år som följer på det år under vilket arvs- eller gåvobeskattningen verkställdes. Besvärstiden för statsombudet är sex månader från den dag då beskattningen verkställdes. Utan hinder av den ovan angivna tiden får dock besvär över beslut på rättelseyrkande anföras inom 60 dagar från den dag då den som är berättigad att söka ändring fick del av beslutet. Besvärstiden för statsombudet räknas från det beslutet fattades.

46 §

Skattebyrån skall i händelse av besvär av statsombudet bereda den skattskyldige samt i händelse av besvär av den skattskyldige statsombudet tillfälle att avge bemötande och vid behov genmäle. Besvärsskriften jämte bemötandena och genmälena samt de handlingar som ligger till grund för beskattningen skall utan dröjsmål tillställas länsrätten. Handlingarna skall åtföljas av en avskrift av skatterät-

telsenämndens beslut med anledning av rättelseyrkandet samt skattedirektörens utlåtande över besvären.

47 §

Besvär som en skattskyldig eller statsombudet anför hos länsrätten och som borde ha riktats till skatterättelsenämnden som rättelseyrkande, behandlas som ett rättelseyrkande. Beslut fattas då inte om att lämna besvären utan prövning.

48 §

Ändring i länsrättens utslag får sökas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär inom 60 dagar från delfäendet. På statens vägnar utövas besvärsmålsrätt av prövningsombudet, som nämns i beskattninglagen. I länsrättens utslag angående förhandsbesked får ändring dock inte sökas genom besvär.

Besvärsskriften jämte länsrättens utslag samt en utredning om när ändringssökanden fått del av länsrättens utslag skall inom den tid som nämns i 1 mom. tillställas högsta förvaltningsdomstolen.

En besvärsskrift som avses i 2 mom. kan även tillställas länsrätten, som utan dröjsmål skall sända den och de handlingar som tillkommit i saken till högsta förvaltningsdomstolen.

49 §

Har i ett ärende som gäller beskattning av arv eller gåva, över vilket rättelseyrkande har framställts till skatterättelsenämnden eller i vilket ändring har sökts hos länsrätten, saken till någon del inte varit föremål för prövning eller har vid beskattningen tillämpats oriktiga grunder eller har beskattningen annars i väsentligt avseende blivit oriktigt verkställd, kan ärendet i sin helhet återförvisas till skattebyrån eller skatterättelsenämnden för verkställande av ny beskattning eller fattande av nytt beslut.

50 §

Har beskattningen ändrats på ett sätt som inverkar på en annan skattskyldigs beskattning, skall skattebyrån genom skatterättelse rätta beskattningen även för denne skattskyldige på ett sätt som motsvarar ändringen (*följdändring*), om rättelsen inte av särskilda skäl är oskälig. En följdändring kan göras även om villkoren för skatterättelse inte uppfylls.

Innan rättelse görs skall den skattskyldige

om möjligt och om det inte är uppenbart onödigt beredas möjlighet att bli hörd i ärendet.

51 §

Har en myndighet genom ett beslut på ett rättelseyrkande eller besvär förklarat någon vara skattskyldig eller ändrat ett beslut som gäller beskattningen, skall den myndighet som gjort ändringen fastställa grunden för ändringen. Avskrift av högsta förvaltningsdomstolens eller länsrättens ovan avsedda utslag skall sändas till länsrätten och skattebyrån. Skattebyrån rättar beskattningen på grundval av det beslut som avses ovan med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas om skatterättelse.

Har skatt på grundval av beslutet avlyfts eller sänkts, skall vad som betalats för mycket återbetalas till den skattskyldige, jämte stadgad ränta från betalningsdagen till återbetalningsdagen.

Har någon förklarats vara skattskyldig eller har skatten höjts på grundval av beslutet, skall den skattskyldige tillställas en debetsedel och den obetalda skatten jämte den ränta som med stöd av 2 mom. möjligen erlagts på den uppbäras.

5 kap.

Skatteuppbörd, förlängd betalningstid och skattelättnad

52 §

Skatten uppbärs, om inte något annat stadgas i fråga om generationsväxlingssituationer, i en eller, om finansministeriet så förordnar, flera poster inom den tid ministeriet bestämmer.

Skatten skall erläggas även om beskattningen inte vunnit laga kraft.

53 §

Finansministeriet kan på de villkor som det bestämmer och på ansökan bevilja partiell eller fullständig befrielse från arvs- eller gåvoskatt, dröjsmålsränta och restavgift samt ränta med anledning av uppskov. Befrielse kan beviljas,

1) om den skattskyldiges skattebetalningsförmåga med beaktande av den inkomst och den förmögenhet som står till hans och hans familjs

förfogande av särskilda skäl, såsom försörjningsplikt, arbetslöshet eller sjukdom, väsentligen har nedgått,

2) om indrivningen av skatten uppenbart skulle äventyra den fortsatta verksamheten inom jord- eller skogsbruket eller något annat företag eller bevarandet av arbetsplatser, eller

3) om det av någon annan särskild orsak vore uppenbart oskäligt att driva in skatten.

En ansökan som avses i 1 mom. avgörs av skattestyrelsen i stället för finansministeriet, om det belopp som befrielsen gäller är högst 300 000 mark. Finansministeriet kan dock överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende.

Är betalningen av arvs- eller gåvoskatt på utsatt tid förenad med svårighet för den skattskyldige, kan skatteuppbördsmyndigheten på ansökan bevilja uppskov med erläggandet av skatten. Skattestyrelsen kan av särskilda skäl överta avgörandet av ett uppskovsärende. Skatteuppbördsmyndigheten och skattestyrelsen beviljar uppskov på villkor som bestäms av finansministeriet. Finansministeriet kan likaså överta avgörandet av ett uppskovsärende. Ministeriet bestämmer härvid uppskovsvillkoren i sitt beslut på ansökan.

I beslut som givits med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

54 §

Har värdet av en andel i ett bo eller av en gåva efter att skattskyldigheten började väsentligt minskat, kan finansministeriet av särskilda skäl och på de villkor som det bestämmer, på ansökan besluta att en sådan andel av den betalda skatten som kan anses vara skälig skall återbetalas till den skattskyldige eller att det obetalda skattebeloppet skall minskas i motsvarande mån.

En ansökan som avses i 1 mom. avgörs av skattestyrelsen i stället för finansministeriet, om det belopp som befrielsen gäller är högst 300 000 mark. Finansministeriet kan dock överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende.

I beslut som givits med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

55 §

På ansökan som en skattskyldig gjort hos skattebyrån före verkställandet av beskattningen lämnas en del av arvs- eller gåvoskatten odebiterad, om

1) i det skattepliktiga arvet eller den skattepliktiga gåvan ingår en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav,

2) den skattskyldige med de medel som han erhållit i arv eller som gåva fortsätter att bedriva jordbruk eller jord- och skogsbruk eller annan företagsverksamhet på en gårdsbruksenhet, som erhållits i arv eller som gåva, eller i ett sålunda erhållit företag, och

3) den för en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav, som avses i 1 punkten, påförda arvs- eller gåvoskattens proportionella andel av hela skatten överstiger 5 000 mark.

För beräkning av den del av skatten som skall lämnas odebiterad avdras från skatt som påförts i enlighet med denna lag den skatt som för arvsandelen eller gåvan borde påföras, om gårdsbruksenhetens jordbruksjord, skog, byggnader, konstruktioner, maskiner, redskap och anordningar ävensom till ett annat företag än en gårdsbruksenhet hörande tillgångar skulle värderas i enlighet med de grunder som iakttagits vid den förmögenhetsbeskattning som verkställdes under året före skattskyldighetens inträde. Den sålunda erhållna skillnaden eller, om den är större än den del av den i 1 mom. 3 punkten avsedda arvs- eller gåvoskatten som överstiger 5 000 mark, det sistnämnda beloppet, debiteras inte.

Överlåter en skattskyldig, innan fem år förflutit från den dag då arvs- eller gåvobeskattningen verkställdes, huvuddelen av en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav, som avses i 1 mom., påförs den skattskyldige den skatt som med stöd av denna paragraf lämnats odebiterad, förhöjd med 20 procent.

56 §

Om den för en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav påförda arvs- eller gåvoskattens proportionella andel av hela skatten är 10 000 mark eller mera och om de förutsättningar som nämns i 55 § 1 mom. 1 och 2 punkten föreligger, förlängs betalningstiden för denna del av skatten på ansökan som den skattskyldige före beskattningens verkställande gjort hos skattebyrån.

Skatt för vilken förlängd betalningstid beviljats enligt 1 mom. upp bärs i lika stora årliga poster om minst 5 000 mark under högst fem år i enlighet med vad finansministeriet närmare förordnar. För den förlängda betalningstiden upp bärs inte ränta.

Överlåter den skattskyldige den huvudsakliga delen av en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav, som avses ovan, bestämmer skattebyrån att alla härvid ännu obetalda betalningsposter skall uppbäras i samband med den följande uppberdsraten.

57 §

Ovan i 55 och 56 §§ avses med en del av en gårdsbruksenhet eller ett annat företag även minst en femtedel av de aktier eller andelar som berättigar till innehav av en gårdsbruksenhet eller ett företag.

6 kap.

Särskilda stadganden

58 §

Om straff för lagstridigt undandragande av skatt på arv och gåva och försök därtill stadgas i 29 kap. 1—3 §§ strafflagen.

59 §

Om inte något annat stadgas i denna lag, skall i tillämpliga delar iakttas 5—19, 40—54 och 129—143 §§ beskattninglagen.

60 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

7 kap.

Ikraftträdande

61 §

 Denna lag träder i kraft den
 1994.

Lagens 34 § tillämpas på de fall där arvs- eller gåvoskattskyldigheten har börjat efter att lagen trätt i kraft.

Denna lag tillämpas på de rättelseyrkanden som framställs och de besvär som anförs efter att lagen trätt i kraft. I fråga om beskattningar som verkställts innan lagen trätt i kraft anses som dag för verkställandet av beskattningen enligt 31 § 2 mom. den dag då ärendet har behandlats i arvsskattenämnden.

På sådana till arvsskattenämnden riktade yrkanden på korrigerings av sak- eller skrivfel enligt 26 och 27 §§ lagen om förvaltningsförfarande (598/82) som anhängiggjorts innan denna lag trätt i kraft och som behandlas i skattebyrån tillämpas vad 42 § stadgar om behandlingen av rättelseyrkanden.

På ärenden som innan denna lag trätt i kraft har anhängiggjorts som skattejämkning och som behandlas i skattebyrån tillämpas vad som stadgas i 38 och 39 §§.

På ansökningar om förhandsbesked som anhängiggjorts innan denna lag trätt i kraft och som behandlas i skattebyrån tillämpas vad som i denna lag stadgas om förhandsbesked.

På ärenden som högsta förvaltningsdomstolen och länsrätten innan denna lag trätt i kraft återförvisat till arvsskattenämnden för ny behandling tillämpas vad som stadgas om arvsskattenämndens rätt att verkställa beskattning i de stadganden som varit gällande när denna lag trätt i kraft. Beskattning som skall verkställas på nytt verkställs dock av skatterättsenämnden.

Om besvärstiden enligt stadganden som varit gällande när denna lag trätt i kraft är längre än motsvarande tid enligt denna lag, tillämpas på besvär som anförts över arvs- eller gåvobeskattning och som behandlats i arvsskattenämnden innan denna lag trädde i kraft de stadganden som varit gällande när denna lag trätt i kraft.

2.

Lag om ändring av 85 § beskattningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 85 § beskattningslagen av den 12 december 1958 (482/58), sådant detta lagrum lyder i lag av den 21 december 1979 (980/79), som följer:

85 § Har skattskyldig avlidit, skall skatterättelse, rättelse av debitering och efterbeskattning avse dödsboet enligt vad som stadgas i 4 §. Skatterättelse och rättelse av debitering, som avser dödsbo och sker till den skattskyldiges nackdel, skall, liksom även efterbeskattning som avser	dödsbo, likväl verkställas senast inom två år från utgången av det kalenderår under vilket bouppteckningsinstrumentet ingivits till skattebyrån. Denna lag träder i kraft den 1994.

3.

Lag om ändring av 31 § lagen om skatt på motorfordon

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 31 § lagen den 30 december 1966 om skatt på motorfordon (722/66) som följer:

31 § Har skattskyldig avlidit, skall i 29 och 30 §§ stadgad rättelse eller efterbeskattning riktas till hans dödsbo. Efterbeskattning skall härvid verkställas inom ett år efter utgången av det	kalenderår, under vilket bouppteckningsinstrumentet ingavs till skattebyrån. Denna lag träder i kraft den 1994.

Helsingfors den 4 mars 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAAARI

Finansminister *Iiro Viinanen*

1.

Lag

om ändring av lagen om skatt på arv och gåva

I enlighet med riksdagens beslut
 upphävs i lagen den 12 juli 1940 om skatt på arv och gåva (378/40) 19 § 1 punkten, sådant detta lagrum lyder i lag av den 16 mars 1979 (318/79), samt ändras 16 och 21 a §§ samt 4—7 kap., 7 kap. dock med undantag av 73 §, som blir 61 §, dessa lagrum sådana de lyder, 21 a § i nämnda lag av den 16 mars 1979 och 4—7 kap. jämte senare ändringar, som följer:

Gällande lydelse

16 §

Vid fastställandet av arvsskatt skall tagas i betraktande jämväl sådan gåva som arvlätare tilldelat arvinge eller testamentstagare med villkor, att gåvotagaren får gåvan i sin värjo först vid gifvarens död.

Lag samma vare beträffande hemgift och sådan ur boet given egendom, som enligt lag vid arvskifte bör tagas i betraktande, så ock i fråga om annan gåva, som arvinge eller testamentstagare erhållit av arvlätaren under de två senaste åren före hans död och som ej enligt 19 § 2 eller 3 punkten är befriad från gåvoskatt. Från arvsskatten må dock avdragas beloppet av den gåvoskatt, som för egendomen erlagts, samt vid ansökan om lagfart å fastighet erlagd stämpelskatt, såvida denna icke tidigare blivit avdragen från gåvoskatten.

19 §

Gåvoskatt erlägges ej:

1) för sådan gåva, för vilken arvsskatt enligt 16 § 1 mom. skall erläggas, ej heller för egendom erhållen genom äktenskapsförord;

21 a §

Har någon för avsikt att överlåta gårdsbruksenhet, annat företag eller del därav, skall den arvsskattenämnd, inom vars område överlåtaren är bosatt, på ansökan av överlåtaren eller förvärvaren meddela förhandsbesked om huruvida gåvoskatt skall erläggas för överlåtelsen samt om grunderna för den skatt som skall erläggas

Föreslagen lydelse

16 §

Vid verkställandet av arvsbeskattning skall till boets tillgångar läggas

1) gåvor som enligt ärvdabalken skall beaktas vid arvskiftet, och

2) andra gåvor som arvingar eller testamentstagare har erhållit av arvlätaren under de två senaste åren före hans död och som inte med stöd av 19 § 2 eller 3 punkten är befriade från gåvoskatt.

Från arvsskatten avdras i de fall som avses i 1 mom. den gåvoskatt, som har erlagts tidigare, samt vid ansökan om lagfart på fastighet erlagd stämpelskatt, om denna inte tidigare har avdragits från gåvoskatten.

19 §

Gåvoskatt erlägges ej:

(1 punkten upphävs)

21 a §

Förhandsbesked om gåvobeskattning meddelas av skattebyrån i det skattedistrikt där den som överlåter förmögenheten är bosatt.

Gällande lydelse

och om dess belopp. Laga kraft vunnet förhandsbesked skall, om sökanden det yrkar, iakttagas med bindande verkan, såvida överlåtelsen sker inom ett år efter det förhandsbesked vann laga kraft. Ansökan om förhandsbesked skall handläggas i brådskande ordning.

4 kap.

Om skattens fastställande och erläggande

22 §

Skatten för egendom, som erhållits på grund av arv eller testamente, fastställs, i den kommun, där arvlåtaren vid sitt frånfälle var stadigvarande bosatt.

Då egendom tillfaller två eller flere personer sålunda, att densamma, sedan den enas rätt därtill upphört, övergår till en annan, när dock den skatt, som senare innehavare skall erlägga, bestämmas där den förre innehavaren är eller där han vid sitt frånfälle var bosatt.

23 §

För gåva fastställs skatten i den kommun, där gåvogivaren vid skattskyldighetens inträde var bosatt.

24 §

Kunna ej stadganden i 22 eller 23 § tillämpas, bör skatten fastställas i den kommun, där den skattepliktiga egendomen vid skattskyldighetens inträde till största delen fanns, eller ock, ifall den icke fanns här i landet, där den skattskyldige vid den tiden för skattens fastställande är bosatt.

Föreslagen lydelse

Förhandsbesked kan sökas av både överlåtaren och förvärvaren. Förhandsbesked meddelas om huruvida gåvoskatt skall erläggas för överlåtelsen samt om grunderna för den skatt som skall erläggas och om skattens belopp. Ansökan om förhandsbesked skall handläggas i brådskande ordning.

Ett förhandsbesked som vunnit laga kraft skall, om sökanden det yrkar, iakttas med bindande verkan om överlåtelsen sker inom sex månader efter det förhandsbeskedet vunnit laga kraft.

4 kap.

Beskattning och ändringsökande

22 §

Arvsbeskattningen verkställs av skattebyrån i det skattedistrikt där arvlåtaren vid sitt frånfälle var stadigvarande bosatt.

Om egendom övergår till två eller flera personer så att den, sedan den enas rätt till den upphört, övergår till en annan, *verkställer dock skattebyrån i det skattedistrikt där den förre mottagaren är eller vid sitt frånfälle var bosatt beskattningen av den senare mottagaren.*

23 §

Gåvobeskattningen verkställs av skattebyrån i det skattedistrikt där gåvogivaren var bosatt vid skattskyldighetens inträde.

24 §

Om stadgandena i 22 eller 23 § inte kan tillämpas, *verkställs arvs- eller gåvobeskattningen av skattebyrån i det skattedistrikt där den skattepliktiga förmögenheten till största delen fanns vid skattskyldighetens inträde eller, om förmögenheten inte fanns i Finland, av skattebyrån i det skattedistrikt där den skattskyldige är bosatt vid tiden för fastställandet av skatten.*

Gällande lydelse

25 §

Arvsskatten fastställs på grund av upprättat bouppteckningsinstrument över arvlåtarens kvarlåtenskap.

I de fall, som i 22 § 2 mom. nämnas, skall vid fastställandet av skatten tagas i betraktande även bouppteckningsinstrument över kvarlåtenskapen efter egendomens föregående innehavare eller efter innehavaren av den rätt, som belastar andelen.

Har laga arvskifte redan ägt rum, lände även skiftesinstrumentet jämte bouppteckningsinstrumentet till ledning vid skattens fastställande.

Arvsskattenämnden kan på ansökan, som delägare i dödsbo gjort före beskattningens verkställande, uppskjuta verkställandet av arvskattningen för viss tid, dock för högst ett år från utgången av den för inlämnande av bouppteckningsinstrumentet till arvsskattenämnden stadgade tiden, om vägande skäl anförs till stöd för ansökningen. Såsom dylikt skäl skall bland annat anses verkställande av arvskifte i bo, där verksamheten vid gårdsbruksenhet eller annat företag som ingår i boet fortsättes för dödsboets eller dess delägars räkning, då det icke är fråga om en i förhållande till dödsboets sammanlagda tillgångar ringa förmögenhetsdel.

26 §

Skyldig att till arvsskattenämnden inlämna bouppteckningsinstrumentet för fastställande av arvskatt är den som enligt stadgandena i 20 kap. ärvdabalken skall uppge boet.

Var ej arvlåtaren vid frånfallet bosatt i Finland eller inträder skyldigheten att erlægga arvsskatt senare än i 5 § är sagt, och skall skatten ej fastställas på sätt i 25 § 2 mom. är stadgat, åligger det den skattskyldige eller, då han ej är i Finland, den som omhänderhar dödsboet att avgiva deklaration till ledning för skattens fastställande.

Föreslagen lydelse

25 §

Arvsbeskattningen verkställs på grundval av det bouppteckningsinstrument som upprättats över arvlåtarens kvarlåtenskap och, om arvskiftet redan har ägt rum, dessutom på grundval av skiftesinstrumentet.

I de fall som nämns i 22 § 2 mom. skall vid verkställandet av beskattningen också beaktas bouppteckningsinstrument över kvarlåtenskapen efter egendomens föregående innehavare eller efter innehavaren av den rätt som belastar andelen.

Skattebyrån kan på ansökan, som delägare i dödsbo gjort före verkställandet av beskattningen, uppskjuta verkställandet av arvskattningen för viss tid, dock för högst ett år från utgången av den tid som stadgas för inlämnande av bouppteckningsinstrumentet till skattebyrån, om vägande skäl anförs till stöd för ansökan. Såsom ett sådant skäl skall bland annat anses verkställandet av arvskifte i ett bo, där verksamheten vid en gårdsbruksenhet eller ett annat företag som ingår i boet fortsätter för dödsboets eller dess delägars räkning, då det inte är fråga om en i förhållande till dödsboets sammanlagda tillgångar ringa förmögenhetsdel.

26 §

För verkställandet av arvsbeskattningen är den som med stöd av stadgandena i 20 kap. ärvdabalken skall uppge boet skyldig att utan uppmaning inlämna ett bouppteckningsinstrument. I de fall som avses i 22 § 2 mom. skall också inlämnas bouppteckningsinstrument över kvarlåtenskapen efter egendomens föregående innehavare eller efter innehavaren av den rätt som belastar andelen.

För verkställandet av arvsbeskattningen skall den skattskyldige dock avge en skattedeklaration om arvlåtaren vid sitt frånfälle inte var bosatt i Finland eller om skyldigheten att erlægga arvsskatt i andra fall än de som avses i 22 § 2 mom. inträder senare än vad som stadgas i 5 §. Om den skattskyldige inte är bosatt i Finland, är den som omhänderhar dödsboet skyldig att avge skattedeklaration.

Gällande lydelse

27 §

Gåvoskatten fastställs på grund av skattedeclaration, som den skattskyldige bör avgiva.

28 §

I bouppteckningsinstrument skall angivas, var arvlåtaren vid sitt frånfälle var stadigvarande bosatt, och skall därtill fogas utdrag ur kyrkbok eller civilregister, utvisande den avlidnes rättsinnehavare. I bouppteckningsinstrument skola och angivas namn, befattning, hemort och bostadsadress för den, som erhåller egendom ur boet, samt desslikes, vem som förestår boet och förty äger för detsamma mottaga meddelande i fråga om arvsskatten.

29 §

Alla skrifter och handlingar, som äro nödiga för utredande av boets ställning, skola i bouppteckningsinstrumentet intagas eller i avskrift bifogas.

Efter den över boets egendom uppgjorda förteckningen, i vilken egendomen värderats enligt stadgade grunder, skall i bouppteckningsinstrumentet uppgivas, huruvida åt arvinge eller testamentstagare givits sådan egendom, som enligt 16 § skall tagas i beräkning vid arvsskattens fastställande, så ock egendomens beskaffenhet och värde.

Då den för egendomen utgående arvsskatten skall fastställas på grund av bouppteckningsinstrument, som upprättats över kvarlåtenskapen efter annan än arvlåtaren, bör i detta instrument särskilt antecknas även sagda egendom och dess värde, så ock vem som skall erlægga arvsskatt för densamma.

Föreslagen lydelse

27 §

För verkställandet av gåvobeskattningen skall den som fått en gåva utan uppmaning avge gåvoskattedeclaration.

Skall med stöd av 19 § skatt inte erläggas för gåva, behöver ingen skattedeclaration avges, om den inte krävs särskilt.

28 §

I bouppteckningsinstrumentet skall nämnas vem som förestår boet och sålunda tar emot meddelanden och förfrågningar gällande arvsbeskattningen.

I bouppteckningsinstrumentet skall också nämnas om en arvinge eller testamentstagare givits sådan egendom som enligt 16 § skall beaktas vid fastställandet av arvsskatten, liksom även egendomens beskaffenhet och värde.

Skattestyrelsen meddelar närmare föreskrifter om vilka handlingar som skall inges för verkställandet av beskattningen. Skattestyrelsen kan också bestämma att de uppgifter som skall lämnas för arvs- eller gåvobeskattningen skall lämnas på en blankett som skattestyrelsen har fastställt.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §

Har den avlidne i annan kommun i Finland, än där han vid sitt frånfälle var bosatt, efterlämnat kvarlåtenskap, varöver särskild bouppteckning verkställes, skall anteckning därom göras i bouppteckningsinstrumentet å boningsorten.

31 §

I skattedeklarationen skola angivas den skattskyldiges namn, befattning, hemort och bostadsadress samt den persons namn och hemort, av vilken egendomen erhållits, deras inbördes skyldskapsförhållande samt egendomens art och enligt stadgade grunder beräknade värde, så ock den egendom, som enligt 16 § och 20 § 2 mom. skall vid fastställandet av skatten tagas i beräkning.

Till deklarationen böra i huvudskrift eller styrkt avskrift fogas de handlingar, av vilka de till grund för skattskyldigheten liggande omständigheterna framgå, samt ifall redan erlagd skatt skall vid fastställande av skatten från densamma avdragas, utredning om sagda skatt.

32 §

För beskattningen av arv och gåva finns i varje kommun en arvsskattenämnd. Nämnden får vara uppdelad på sektioner. Sektionernas antal fastställs av skattestyrelsen. Nämndens kontorsarbeten sköts av skattedistriktets skattebyrå.

Arvsskattenämnden består av en ordförande, ett tillräckligt antal vice ordförande samt minst två andra medlemmar enligt vad skattestyrelsen bestämmer. Ordförande i arvsskattenämnden är skattedirektören i skattedistriktet. Övriga medlemmar i nämnden, vice ordförandena medräknade, förordnas av länsskatteverket bland medlemmarna av skattenämnden. Likaså förordnar länsskatteverket till arvsskattenämnden ett eller vid behov flera statsombud och suppleanter för dem.

Länsskatteverket skall bestämma vilken av vice ordförandena som vid förhinder för ordföranden skall vara ordförande för nämnden. Suppleanter för övriga medlemmar av nämnden enligt 2 mom. är deras suppleanter i skattenämnden. Andra åligganden än de som enligt denna lag hör till skattedirektören i hans egenskap av ordförande för arvsskattenämnden sköts vid förhinder för honom av den som i stället för honom tjänstgör såsom chef för skattebyrån.

Om arvsskattenämnden och dess sektioner,

Gällande lydelse

ordföranden för nämnden, vice ordförandena och de andra medlemmarna samt statsombudet gäller i tillämpliga delar vad beskattningsslagen (482/58) stadgar om skattenämnd och dess sektioner, ordförande och vice ordförande samt andra medlemmar och om statsombudet.

En behörig tjänsteman vid skatteförvaltningen har för att övervaka beskattningen och utreda beskattningsförslaget rätt att delta i arvsskattenämndens sammanträden och diskussioner.

33 §

Bouppteckningsinstrument bör inom en månad efter bouppteckningen i tre exemplar tillställas vederbörande arvsskattenämnd. Har den avlidne på annan ort efterlämnat egendom, varöver särskild bouppteckning verkställts, skall därvid upprättat bouppteckningsinstrument inom samma tid efter denna bouppteckning tillställas den nämnd, som äger fastställa skatten. Har arvskifte redan ägt rum, bör skiftesinstrumentet biläggas bouppteckningsinstrumentet.

Skattedirektören skall oförtövat hos vederbörande rådstuvurätt eller domhavande anmäla dagen, då arvsskatteärendet avgjorts, eller ock att ingivande av bouppteckningsinstrument till arvsskattenämnden underlåtits.

34 §

Skattedeklaration bör i två exemplar tillställas vederbörande arvsskattenämnd inom tre månader efter det skattskyldigheten inträtt.

Föreslagen lydelse

29 §

Bouppteckningsinstrumentet skall tillställas skattebyrån inom en månad efter bouppteckningen.

Om skattebyrån upptäcker att förrättandet av bouppteckning har försummats, kan skattebyrån meddela därom till tingsrätten.

30 §

Skattedeklarationen skall tillställas skattebyrån inom tre månader efter det skattskyldigheten inträtt.

31 §

Skattebyrån verkställer arvs- och gåvobeskattningen. Skattebyrån rättar också fel enligt 40 eller 41 § som den iakttagit.

Beskattningen anses ha blivit verkställd den dag då skattebyrån har behandlat ärendet. Dagen för verkställandet av beskattningen skall framgå av beskattningshandlingarna.

Vid verkställandet av beskattningen kan också de uppgifter och handlingar beaktas som skattebyrån har till sitt förfogande för verkställande av annan beskattning än sådan som avses i denna lag.

Värdet av den beskattningsbara arvsandelen eller gåvan fastställs i hela tusen mark så att överskjutande mark inte beaktas och skatten jämte eventuella skatteförhöjningar påförs i hela mark så att överskjutande pennibelopp inte påförs.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Skattedirektören åligger att, sedan han mottagit bouppteckningsinstrument eller skattedeklaration, förberedelsevis själv granska eller uppdraga åt annan medlem av arvsskattenämnden eller person, som handhar skatteberedningen vid skattebyrå, att granska, huruvida den skattepliktiga egendomen blivit däri fullständigt införd och riktigt uppskattad samt huruvida däri ingående övriga uppgifter äro riktiga och fullständiga. Skulle ytterligare utredning vara av nöden, bör sådan av den, som verkställer granskningen, införskaffas.

Uppgifter angående egendom, som befinner sig i annat skattedistrikt, må skattedirektören för granskning översända till skattedirektören för sagda skattedistrikt.

36 §

Den, som verkställer i 35 § 1 mom. stadgad förberedande granskning, skall ock uppgöra förslag om beloppet av den skatt, som av de skattskyldiga bör erläggas. Vid uppgörandet av förslag till skatt utfallande andel ur dödsbo skall iakttagas, vad i lag och sådant testamente, som vid skattens framställande bör tagas i betraktande, är om boets skiftande föreskrivet. Har arvskifte redan i stadgad ordning förrättats, skall det läggas till grund, såvitt icke därvid åt efterlevande make i giftorätt eller fördel tilldelats mer än denne lagenligt tillkommer.

37 §

De som ur dödsbo erhålla egendom, eller deras lagliga företrädare, bouppteckningsmännen samt den, som uppgivit eller förestår boet, så ock gåvotagare äro skyldiga att, på uppmaning av arvsskattenämnden, skattedirektören, statsombudet eller vederbörande tjänsteman vid skattebyrå, meddela alla boet eller gåvan rörande uppgifter och utredningar.

Vederbörande prästerskap samt andra myndigheter skola likaså på anhållan lämna erforderliga uppgifter.

Skattedirektör är, därest arvsskattenämnden så besluter, berättigad, att yrka, att den, som uppgivit boet, med ed skall bekräfta riktigheten av de i bouppteckningsinstrumentet lämnade

32 §

En delägare i ett dödsbo, den som erhållit legat och den efterlevande maken, också när denne inte är delägare i dödsboet, samt dessas lagliga företrädare, bouppteckningsmännen och den som har uppgivit boet eller förestår detta, liksom även gåvogivare och gåvotagare är skyldiga att på uppmaning av skattebyrån, länsskatteverket, behörig tjänsteman vid skattestyrelsen eller statsombudet meddela alla uppgifter och utredningar som berör boet eller gåvan samt att förete alla handlingar som gällor boet eller gåvan för granskning.

Gällande lydelse

uppgifterna, på sätt därom i 9 kap. 1 § ärvdabalken är stadgat.

38 §

Arvsskattenämnden sammanträder på kallelse av ordföranden under de månader vederbörande länsskattebyrå bestämmer på tid och ort, som av ordföranden utsätts.

39 §

Arvsskattenämnden åligger att införskaffa nödigbefunnen ytterligare utredning och att fastställa skatten efter samvetsgrann prövning av vad om den skattepliktiga egendomen och andra till saken hörande omständigheter framgått eller är känt. Vid meningsskiljaktighet skall tillämpas vad i 58 § beskattninglagen är stadgat.

39 a §

Skatten skall höjas (*skatteförhöjning*):

1) om skattskyldig på vilken det ankommer att inlämna bouppteckningsinstrument, skattedeklaration eller annan stadgad uppgift eller handling utan godtagbar orsak underlåtit att i rätt tid inlämna bouppteckningsinstrumentet, skattedeklarationen eller uppgiften eller handlingen eller inlämnat dessa behäftade med väsentliga brister, med högst 20 procent, och såfram han även efter att bevisligen ha erhållit

Föreslagen lydelse

33 §

Beskattningen skall verkställas omsorgsfullt och med beaktande av såväl statens som den skattskyldiges fördel.

34 §

Om bouppteckningsinstrument inte har inlämnats eller skattedeklaration inte har avgivits eller om instrumentet eller deklARATIONEN inte ens efter rättelse kan läggas till grund för beskattningen, skall beskattningen verkställas enligt uppskattning (beskattning enligt uppskattning).

På den grund att bouppteckningsinstrument inte har inlämnats eller skattedeklaration inte har avgivits kan beskattning verkställas enligt uppskattning inom 10 år efter att arvs- eller gåvoskattskyldigheten inträtt.

35 §

Om beskattning enligt uppskattning eller någon annan väsentlig avvikelse från bouppteckningsinstrument eller skattedeklaration övervägs vid verkställandet av arvs- eller gåvobeskattning, skall den som enligt 26 eller 27 § är anmälningskyldig eller förestår boet, i mån av möjlighet, beredas tillfälle att bli hörd i saken innan beskattningen verkställs.

36 §

Skatten skall höjas (*skatteförhöjning*)

1) om en skattskyldig på vilken det ankommer att inlämna bouppteckningsinstrument, skattedeklaration eller någon annan stadgad uppgift eller handling utan godtagbar orsak har underlåtit att i rätt tid inlämna bouppteckningsinstrumentet, skattedeklarationen eller uppgiften eller handlingen eller inlämnat dessa behäftade med väsentliga brister, med högst 20 procent, och om han även efter att

Gällande lydelse

stadgad anmaning utan godtagbart hinder helt eller delvis underlåtit att fullgöra sin skyldighet, ytterligare med högst 20 procent; samt

2) om skattskyldig medvetet eller av grov vårdslöshet inlämnat till sakinnehållet väsentligen oriktigt bouppteckningsinstrument eller oriktig skattedeklaration eller annan stadgad uppgift eller handling, till högst det dubbla beloppet.

Skatteförhöjning kan påföras även sådan skattskyldig, som icke enligt 26 § varit uppgiftsskyldig, men som uppenbart måste anses ha ägt kännedom om bouppteckningsinstrumentets, skattedeklarationens eller annan uppgifts oriktighet.

Har i 1 mom. avsedd oriktighet gällt endast viss del av arv, testamente eller gåva, skall skatteförhöjning påföras endast den skatteökning som föranledes av denna del.

40 §

Vid arvsskattenämndens sammanträden skall av ordföranden föras protokoll, vari antecknas, vad varje skattskyldig påförts i skatt, i nämnden försiggångna omröstningar samt, då vid skattens fastställande avvikelse skett från de för beskattningen avgivna uppgifterna, skälen därtill, så ock vad i övrigt finnes nödigt. Protokollet skall utan dröjsmål justeras av nämnden eller av två medlemmar i den.

41 §

Sedan skatten blivit fastställd, skall skattedirektören åteckna exemplaren av bouppteckningsinstrumentet eller skattedeklarationen en uträkning, utvisande, vad varje skattskyldig påförts i skatt och skatternas sammanlagda belopp, samt dagen då ärendet av nämnden avgjorts. *Skall skatt för dödsboet icke utgå, bör även därom anteckning göras i bouppteckningsinstrumentet eller skattedeklarationen.*

42 §

Över ärenden, som angå fastställande av skatt på arv eller gåva, skall upprättas en arvs- och gåvoskattelängd, utvisande:

1) *den avlidnes eller gåvogivarens namn;*

Föreslagen lydelse

bevisligen ha erhållit stadgad uppmaning utan godtagbart hinder helt eller delvis underlåtit att fullgöra sin skyldighet, ytterligare med högst 20 procent, samt

2) om den skattskyldige medvetet eller av grov vårdslöshet inlämnat ett bouppteckningsinstrument eller en skattedeklaration eller någon annan stadgad uppgift eller handling med väsentligen oriktigt sakinnehåll, till högst det dubbla beloppet.

Skatteförhöjning kan påföras även en sådan skattskyldig som inte enligt 26 § varit uppgiftsskyldig, men som uppenbart måste anses ha ägt kännedom om bouppteckningsinstrumentets, skattedeklarationens eller någon annan uppgifts oriktighet.

Har en oriktighet som avses i 1 mom. gällt endast en viss del av ett arv, ett testamente eller en gåva, skall skatteförhöjning påföras endast den skatteökning som föranledes av denna del.

37 §

När skattebyrån har verkställt beskattningen skall till den som har debiterats arvs- eller gåvoskatt sändas debetsedel och ges en utredning om grunderna för beskattningen samt anvisningar om hur ändring kan sökas i beskattningen.

Om den skattskyldiges adress eller vistelseort inte är känd sänds de handlingar gällande honom som nämns i 1 mom. till den som förestår boet enligt 28 § 1 mom.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2) kvarlåtenskapens eller gåvans totala värde, beloppet av därå godkända avdrag samt kvarlåtenskapens eller gåvans värde efter ovannämnda avdrag;

3) de skattskyldiga, vilka påförts skatt för arv eller gåva, ävensom deras yrke och adress;

4) värdet av den kvarlåtenskaps- eller gåvoandel, som tillkommer varje skattskyldig, beloppet av därå godkända avdrag samt andelens beskattningsbara värde; och

5) den skatt, som påförts varje skattskyldig, arvsskatten och gåvoskatten var för sig, samt, där skatt ej påföres, anteckning därom.

Stiger ingen andel av kvarlåtenskap eller gåva till beskattningsbart belopp, skola ovannämnda uppgifter antecknas i skattelängden endast till de delar, som äro av nöden.

För statistiska och andra ändamål skola i skattelängden intagas ytterligare erforderliga uppgifter, enligt vad därom genom statsrådets beslut förordnas.

43 §

Skattedirektören åligger att för envar, som påförts skatt för arv eller gåva, låta enligt skattelängden utskriva debetsedel, upptagande:

1) den skattskyldiges namn, titel eller yrke och adress;

2) av vem den skattskyldige erhållit arvet eller gåvan, för vilken han beskattats;

3) arvs- eller gåvoskattens belopp;

4) var och när skatten skall erläggas; samt

5) huru och inom vilken tid ändring i beskattningen må sökas.

38 §

Om det yppar sig nya tillgångar eller skulder i dödsboet efter att arvsbeskattningen har verkställts, skall en handling innefattande tillägg eller rättelse enligt 20 kap. 10 § ärvdabalken tillställas skattebyrån inom en månad efter att den har uppgjorts.

När arvsbeskattningen verkställs med stöd av skattedeklaration skall en skattedeklaration om de nya tillgångarna och skulderna tillställas skattebyrån inom tre månader efter att de har yppat sig i boet.

Om grunderna för arvs- eller gåvobeskattningen i övrigt har förändrats efter verkställandet av beskattningen, är en skattskyldig vars arvs- eller gåvoskatt stiger skyldig att inom sex månader efter att han har fått uppgift om sagda

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

orsak underrätta skattebyrån om saken, om inte någon annan delägare eller gåvotagare redan har gjort en sådan anmälan.

39 §

I de fall som avses i 38 § kan beskattningen verkställas på nytt inom 10 år efter att arvs- eller gåvoskattskyldigheten har inträtt och i övrigt med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas i 40 och 41 §§.

Om någon som har erhållit egendom under återgångsvillkor vid villkorets uppfyllelse måste lämna ifrån sig egendomen inom fem år efter det han erhållit den, skall den skatt som betalats tidigare återbetalas i den ordning som stadgas i 41 §. Den skattskyldige skall tillställa skattebyrån ett meddelande om detta inom sex månader efter överlämnandet av egendomen.

40 §

Har en skattskyldig utan egen förskyllan på grund av ett räknefel eller ett därmed jämförbart misstag eller på grund av att saken inte prövats till någon del, helt eller delvis undgått stadgad skatt, skall beskattningen rättas, om ärendet inte har avgjorts genom beslut på besvär (skatterättelse till den skattskyldiges nackdel).

Om den skattskyldige inte har påförts skatt därför att den skattskyldige eller någon annan anmälningskyldig har lämnat ett bristfälligt, vilseledande eller oriktigt bouppteckningsinstrument eller en bristfälligt, vilseledande eller oriktig skattedeklaration eller annan uppgift eller handling skall skatten när skatterättelsen görs dessutom höjas på det sätt som stadgas i 36 §.

Skatterättelse till den skattskyldiges nackdel kan göras inom två år efter det år under vilket arvs- eller gåvobeskattningen verkställdes. I de fall som avses i 2 mom. kan rättelse dock göras inom fem år efter det år under vilket beskattningen verkställdes.

Innan rättelse görs skall den skattskyldige om möjligt beredas tillfälle att bli hörd i saken.

41 §

Har en skattskyldig på grund av ett fel påförts för mycket skatt, skall beskattningen rättas, om ärendet inte avgjorts genom beslut på besvär (skatterättelse till den skattskyldiges fördel).

Skatterättelse till den skattskyldiges fördel

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kan göras inom fem år från det år under vilket arvs- eller gåvobeskattningen verkställdes.

42 §

Skatterättelsenämnden avgör de rättelseyrkanden gällande beskattningen som avses i 43 §.

Skattebyrån kan dock avgöra en skattskyldigs rättelseyrkande som avses i 43 § när det framställda yrkandet godkänns.

43 §

Den skattskyldige eller statsombudet får söka ändring hos skatterättelsenämnden genom ett skriftligt rättelseyrkande, om inte saken avgjorts genom beslut på besvär. Ändring får dock inte sökas i ett beslut som avses i 25 § 3 mom.

Rättelseyrkandet skall framställas till den skatterättelsenämnd inom vars område den beskattning verkställts som rättelseyrkandet gäller. Rättelseyrkandet skall tillställas skattebyrån inom utsatt tid.

Den skattskyldige skall framställa rättelseyrkande inom fem år från ingången av det år som följer på det år under vilket arvs- eller gåvobeskattningen verkställdes. Statsombudet skall framställa rättelseyrkande inom sex månader från den dag då beskattningen verkställdes.

Över skattebyråns beslut, som gäller skatterättelse och beskattning som en besvärinstans har återförvisat för nytt verkställande, får rättelseyrkande dock utan hinder av den tid som stadgas ovan framställas inom 60 dagar från den dag då den som är berättigad att söka ändring fick del av beslutet. I fråga om statsombudet räknas tidsfristen från det beslutet fattades.

44 §

Med avvikelse från vad som stadgas i 43 § söks ändring i ett förhandsbesked enligt 21 a § genom besvär hos länsrätten i det län inom vars domkrets förhandsbeskedet har meddelats. Besvärsskriften skall tillställas skattebyrån inom besvärstiden.

Besvären skall anföras inom 30 dagar från delfäendet av förhandsbeskedet. Statsombudets tidsfrist räknas från det beslutet fattades. Besvär gällande förhandsbesked skall behandlas i bråds-kande ordning i länsrätten.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

44 §

tsedlarna skola genom skattedirektörens försorg i två veckors tid hållas tillgängliga för den, som förestår boet eller avgivit skattedeklarationen. Härom bör tillkännagivas på sätt om offentliga kungörelser är stadgat och därjämte skriftligen till den, som förestår boet eller avgivit skattedeklarationen. Länsskattebyrå må förordna, att i städer, köpingar och större landskommuner härom ytterligare tillkännagives i tidningar, som bestämmas av skatteinspektören.

Skattedirektören bör ock på skattskyldigs anhållan för dennes vidkommande utfärda utdrag ur nämndens protokoll och ur skattelängd.

45 §

Arvskattenämnden skall omedelbart efter det beskattningen avslutas tillställa skatte byrå sådant tdrag av skattelängden, av vilket de i 42 § 1 mom. 3 och 5 punkterna nämnda uppgifterna framgå.

46 §

Skattskyldig äger rätt att söka ändring i beskattning, som gäller honom, hos länsrätten i det län på vars område beskattningen verkstälts. Ändring i ovan i 21 a § avsett beslut som innehåller förhandsbesked får sökas hos länsrätten i det län, där den arvsskattenämnd finns som meddelat beslutet. På statens vägnar kan statsombud anföra besvär över beskattningen eller över beslut som innehåller förhandsbesked. Ändring får dock icke sökas i beslut som avses i 25 § 4 mom.

Ändringsansökan skall göras skriftligt, och besvärsskriften skall inom trettio dagar, räknat från sista dagen av den tid under vilken de i 44 § 1 mom. nämnda handlingarna varit tillgängliga för vederbörande, tillställas vederbörande skattebyrå eller länsrätt. I fråga om beslut som innehåller förhandsbesked räknas besvärstiden från delfäendet av beslutet. Har ansökan om ändring ingivits till skattebyrån, skall skattedirektören, sedan han berett den skattskyldige tillfälle att bemöta besvär, som anförts på statens vägnar, och statsombudet tillfälle att bemöta besvär, som anförts av den skattskyldige, utan dröjsmål till länsrätten översända besvärsskriften jämte bemötande samt de handlingar, som ligga till grund för beskattningen, ävensom utdrag ur arvsskattenämndens protokoll och ur skattelängden. Till

45 §

Den skattskyldige eller statsombudet får söka ändring i ett beslut som meddelats på grund av rättelseyrkande genom besvär hos länsrätten i det län inom vars domkrets beslutet har fattats. Besvärsskriften skall tillställas skattebyrån inom besvärstiden.

Besvärstiden för den skattskyldige är fem år från ingången av det år som följer på det år under vilket arvs- eller gåvobeskattningen verkställdes. Besvärstiden för statsombudet är sex månader från den dag då beskattningen verkställdes. Utan hinder av den ovan angivna tiden får dock besvär över beslut på rättelseyrkande anföras inom 60 dagar från den dag då den som är berättigad att söka ändring fick del av beslutet. Besvärstiden för statsombudet räknas från det beslutet fattades.

Gällande lydelse

handlingarna skola ytterligare fogas utredning angående tidpunkten för besvärstidens början samt skattedirektörens utlåtande med anledning av besvären. Ha besvären tillställts länsrätten, skall länsrätten, såframt ärendet icke avvisas utan prövning eller framställt yrkande omedelbart förkastas, genom förmedling av skattedirektören bereda parterna tillfälle att avgiva bemötande samt infordra nödiga utredningar och utlåtanden.

Besvär, vilka gälla med stöd av 21 a § meddelat beslut som innehåller förhandsbesked, skola i länsrätten handläggas i brådsökande ordning. I länsrättens utslag angående förhandsbesked får ändring icke sökas.

47 §

Prövningsombud, som enligt beskattningsslagen förordnats till länsrätten, bevakar statens rätt även i ärenden angående ändringssökande som avses i denna lag.

48 §

Över länsrättens utslag är den, som utslaget angår, berättigad att anföra besvär hos högsta förvaltningsdomstolen inom sextio dagar från delfäendet. På statens vägnar utövas besvär rätt av prövningsombudet.

Besvärsskriften jämte länsrättens utslag samt utredning om när besväranden fått del av

Föreslagen lydelse

46 §

Skattebyrån skall i händelse av besvär av statsombudet bereda den skattskyldige samt i händelse av besvär av den skattskyldige statsombudet tillfälle att avge bemötande och vid behov genmäle. Besvärsskriften jämte bemötandena och genmälena samt de handlingar som ligger till grund för beskattningen skall utan dröjsmål tillställas länsrätten. Handlingarna skall åtföljas av en avskrift av skatterättelsenämndens beslut med anledning av rättelseyrkandet samt skattedirektörens utlåtande över besvären.

47 §

Besvär som en skattskyldig eller statsombudet anför hos länsrätten och som borde ha riktats till skatterättelsenämnden som rättelseyrkande, behandlas som ett rättelseyrkande. Beslut fattas då inte om att lämna besvären utan prövning.

48 §

Ändring i länsrättens utslag får sökas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär inom 60 dagar från delfäendet. På statens vägnar utövas besvär rätt av prövningsombudet, som nämns i beskattningsslagen. I länsrättens utslag angående förhandsbesked får ändring dock inte sökas genom besvär.

Besvärsskriften jämte länsrättens utslag samt en utredning om när ändringssökanden fått del

Gällande lydelse

utslaget, skola inom den tid som i 1 mom. nämnes tillställas högsta förvaltningsdomstolen.

I 2 mom. avsedd besvärsskrift kan även befordras till länsrätten, som utan dröjsmål skall sända den jämte i saken tillkomna handlingar till högsta förvaltningsdomstolen.

49 §

Har i ärende rörande beskattning av arv eller gåva, vari besvär anförts hos länsrätten, saken till någon del icke varit föremål för prövning eller har vid beskattningen tillämpats oriktiga skattegrunder eller har beskattningen annars i väsentligt avseende blivit oriktigt verkställd, kan ärendet i sin helhet återförvisas till arvs-skattenämnden för verkställande av ny beskattning.

50 §

Skattskyldig som önskar anföra besvär över honom ågången beskattning på den grund att beskattningen verkställts med oriktig tillämpning av lag eller att vid ärendets behandling inträffat misstag eller fel i förfarandet, som kan antagas ha inverkat på sakens avgörande, äge, försåvitt saken gäller sådan grund för beskattningen, rätt att hos länsrätten anföra besvär jämväl efter utgången av den i 46 § 2 mom. föreskrivna tiden, likväl icke senare än inom det femte året från ingången av kalenderåret närmast efter det då skatten debiterats. I övrigt länder till esterrättelse vad i 46 § 2 mom. är stadgat.

51 §

Bouppteckningsinstrumentet skall, vare sig arvsskatt bör erläggas eller ej, i två exemplar

Föreslagen lydelse

av länsrättens utslag skall inom den tid som nämns i 1 mom. tillställas högsta förvaltningsdomstolen.

En besvärsskrift som avses i 2 mom. kan även tillställas länsrätten, som utan dröjsmål skall sända den och de handlingar som tillkommit i saken till högsta förvaltningsdomstolen.

49 §

Har i ett ärende som gäller beskattning av arv eller gåva, över vilket rättelseyrkande har framställts till skatterättelsenämnden eller i vilket ändring har sökts hos länsrätten, saken till någon del inte varit föremål för prövning eller har vid beskattningen tillämpats oriktiga grunder eller har beskattningen annars i väsentligt avseende blivit oriktigt verkställd, kan ärendet i sin helhet återförvisas till skattebyrån eller skatterättelsenämnden för verkställande av ny beskattning eller fattande av nytt beslut.

50 §

Har beskattningen ändrats på ett sätt som inverkar på en annan skattskyldigs beskattning, skall skattebyrån genom skatterättelse rätta beskattningen även för denne skattskyldige på ett sätt som motsvarar ändringen (följdändring), om rättelsen inte av särskilda skäl är oskälig. En följdändring kan göras även om villkoren för skatterättelse inte uppfylls.

Innan rättelse görs skall den skattskyldige om möjligt och om det inte är uppenbart onödigt beredas möjlighet att bli hörd i ärendet.

Gällande lydelse

inlämnas till domstol, i stad inom två månader efter det arvsskatteärendet blivit i arvsskatte-nämnden avgjort och på landet vid det allmänna sammanträde, som näst efter två månader infaller.

Föreslagen lydelse

51 §

Har en myndighet genom ett beslut på ett rättelseyrkande eller besvär förklarat någon vara skattskyldig eller ändrat ett beslut som gäller beskattningen, skall den myndighet som gjort ändringen fastställa grunden för ändringen. Avskrift av högsta förvaltningsdomstolens eller länsrättens ovan avsedda utslag skall sändas till länsrätten och skattebyrån. Skattebyrån rättar beskattningen på grundval av det beslut som avses ovan med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas om skatterättelse.

Har skatt på grundval av beslutet avlyfts eller sänkts, skall vad som betalats för mycket återbetalas till den skattskyldige, jämte stadgad ränta från betalningsdagen till återbetalningsdagen.

Har någon förklarats vara skattskyldig eller har skatten höjts på grundval av beslutet, skall den skattskyldige tillställas en debetsedel och den obetalda skatten jämte den ränta som med stöd av 2 mom. möjligen erlagts på den uppbäras.

5 kap.

Om uppbörd av skatten

52 §

Upphävd

53 §

Skatten uppbäres, såvida icke i fråga om generationsväxlingssituationer annat är stadgat, i en eller, om finansministeriet så förordnar, flera rater inom den tid ministeriet bestämmer.

Skatten skall erläggas, ändå att beskattningen icke vunnit laga kraft.

54 §

Upphävd

55 §

Har länsrätt eller högsta förvaltningsdomstolen förklarat någon skattskyldig eller befriat någon från skatt eller höjt eller sänkt skatt, skall avskrift av utslaget tillställas vederbörande läns-

5 kap.

Skatteuppbörd, förlängd betalningstid och skattelättnad

52 §

Skatten uppbärs, om inte något annat stadgas i fråga om generationsväxlingssituationer, i en eller, om finansministeriet så förordnar, flera poster inom den tid ministeriet bestämmer.

Skatten skall erläggas även om beskattningen inte vunnit laga kraft.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

styrelse och skattebyrå, som även bör delgiva arvsskattenämnden utslaget. Har skatt avlyfts eller sänkts, skall vad som för mycket erlagts av skatteuppbördsmyndighet återbetalas till vederbörande jämte ränta därå från betalningsdagen till dagen för återbetalningen enligt vad genom förordning stadgas. Har någon förklarats skattskyldig eller har skatt höjts, skall skatteuppbördsmyndigheten utan dröjsmål tillställa den beskattade debetsedel i enlighet härmed och indriva den oguldna skatten jämte ränta, som med stöd av denna paragraf därpå till äventyrs erlagts.

6 kap.

**Om jämkning i skatt, anstånd med dess
erläggande och om skattelindring**

56 §

Där testamente, som vid fastställande av arvsskatt tagits i betraktande, sedermera varder helt och hållet eller delvis ogiltigt, eller om testamente, som icke beaktats vid skattens fastställande, helt eller delvis vinner laga kraft eller om grunderna för arvsskattens fastställande undergått ändring i följd av domstols laga kraft kunna utslag, som angår annat än testamente, eller i följd av laga arvsqifte eller jämkning i arv eller annan sådan orsak, äger den vars rätt saken rör, inom sex månader därefter hos arvsskattenämnden ansöka om jämkning i skatten. Lag samma vare, där efter verkställd bouppteckning eller avgivande av skattedeklaration ny gäld yppat sig eller delägare i boet erfarit, att person, som påförts skatt, avlidit före arvlåtaren eller att sådan delägare i boet, som icke beaktats vid skattens fastställande, fortfarande lever.

57 §

Vad i 56 § är stadgat, äge motsvarande tillämpning, där gåva eller i 18 § 3 mom. avsett köpe- eller bytesavtal delvis eller helt och hållet förlorat sin giltighet.

58 §

Borde för andelar i dödsbo av orsak, som i 56 § är nämnd, sammanlagt erläggas större skatt än som blivit fastställd, vare sådan delägare i boet, som påförts mindre skatt än vederbort, skyldig att inom sex månader efter erhållen

Gällande lydelse

kännedom om sagda orsak hos arvsskattenämnden göra anmälan i saken, såvida icke annan delägare i boet redan till nämnden inlämnat sådan anmälan eller i 56 § nämnd ansökan.

59 §

Med anledning av ansökan om jämkning i skatt eller där anledning till sådan jämkning genom gjord anmälan eller genom vid beskattning yppad felaktighet eller annorledes kommit till arvsskattenämnds kännedom och nämnden finner jämkning vara av statens fördel påkallad, bör den skatt, som för andelarna i boet skall erläggas, på grund av erhållen utredning och den tidigare skatteuträkningen i den uti 4 kap. stadgade ordningen ånyo bestämmas.

Den, som erlagt större skatt än honom enligt jämkningen bör påföras, skall medelst skattesedel anvisas att återfå vad som till övers erlagts. Vad i 55 § är stadgat beträffande återbetalning av till övers erlagd skatt, må i motsvarande mån iakttagas beträffande återbetalning, som sker i anledning av jämkning av skatt. För den, som bör erlägga högre skatt eller som ej förut erlagt arvsskatt, skall skattedirektören låta utskrive debetsedel på den skatt, som skall erläggas, och skall denna hos honom uppbäras genom vederbörande skatteuppbördsmyndighets försorg. Besvärstiden skall i dessa fall räknas för delägare i boet från det skattesedeln till honom utgivits samt för statsombudet och länskattebyrå från den dag arvsskattenämndens beslut fattades.

60 §

Där egendom, som någon erhållit under återgångsvillkor, vid villkorets uppfyllelse frångår honom inom fem år efter det han erhållit egendomen, vare han berättigad att i den ordning, som i 56 § och 59 § 2 mom. är stadgat, återfå den skatt han erlagt.

(stadgandena blir 39 § 2 mom.)

61 §

Yppar sig, sedan arvsskatten fastställts, ny tillgång i dödsbo, bör det däröver upprättade bouppteckningsinstrumentet inom en månad efter bouppteckningen inlämnas till arvsskattenämnden. Den skatt, som för andelarna i boet bör erläggas, skall med ledning av sagda bouppteckningsinstrument och den tidigare skatteuträkningen i stadgat ordning ånyo bestämmas.

(stadgandena blir 38 §)

Då arvsskatt fastställts på grund av skatte-deklaration, skall över ny tillgång inom tre

Gällande lydelse

månader, efter det sådan yppat sig i boet, till arvs-skattenämnden avgivas skattedeklaration.

Tilläggs-katten bör därefter fastställas på sätt om arvs-skattens fastställande och erläggande på grund av den ursprungliga skattedeklarationen är stadgat.

62 §

Finansministeriet kan på ansökan och på de villkor som det bestämmer bevilja partiell eller fullständig befrielse från arv- och gåvoskatt, dröjningsränta och restavgift samt ränta med anledning av uppskov. Befrielse kan beviljas,

1) om den skattskyldiges skattebetalningsförmåga med beaktande av den inkomst och den förmögenhet som står till hans och hans familjs förfogande av särskilda skäl, såsom försörjningsplikt, arbetslöshet eller sjukdom, väsentligen har nedgått,

2) om indrivning av skatten uppenbart skulle äventyra den fortsatta verksamheten vid en gårdsbruksenhet eller något annat företag eller bevarandet av arbetsplatser, eller

3) om det av någon annan särskild orsak vore uppenbart oskäligt att driva in skatten.

Skattestyrelsen skall avgöra en ansökan som avses i 1 mom., om det belopp som befrielsen gäller är högst 300 000 mark. Finansministeriet kan dock överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende.

Är betalningen av arvs- eller gåvoskatt på utsatt tid förenad med svårighet för den skattskyldige, kan skatteuppbördsmyndigheten på ansökan bevilja uppskov med erläggandet av skatten. Skattestyrelsen kan av särskilda skäl överta avgörandet av uppskovsärende. Skatteuppbördsmyndigheten och skattestyrelsen beviljar uppskov på villkor som bestäms av finansministeriet. Finansministeriet kan likaså överta avgörandet av uppskovsärende. Ministeriet bestämmer härvid uppskovsvillkoren i sitt beslut på ansökan.

I beslut som givits med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

63 §

Har värdet av en andel i ett bo eller av en gåva efter att skattskyldigheten började väsentligt minskat, kan finansministeriet av särskilda skäl och på de villkor som det bestämmer, på ansökan besluta att en sådan andel av den

Föreslagen lydelse

53 §

Finansministeriet kan på de villkor som det bestämmer och på ansökan bevilja partiell eller fullständig befrielse från arvs- eller gåvoskatt, dröjningsränta och restavgift samt ränta med anledning av uppskov. Befrielse kan beviljas,

1) om den skattskyldiges skattebetalningsförmåga med beaktande av den inkomst och den förmögenhet som står till hans och hans familjs förfogande av särskilda skäl, såsom försörjningsplikt, arbetslöshet eller sjukdom, väsentligen har nedgått,

2) om indrivningen av skatten uppenbart skulle äventyra den fortsatta verksamheten inom jord- eller skogsbruket eller något annat företag eller bevarandet av arbetsplatser, eller

3) om det av någon annan särskild orsak vore uppenbart oskäligt att driva in skatten.

En ansökan som avses i 1 mom. avgörs av skattestyrelsen i stället för finansministeriet, om det belopp som befrielsen gäller är högst 300 000 mark. Finansministeriet kan dock överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende.

Är betalningen av arvs- eller gåvoskatt på utsatt tid förenad med svårighet för den skattskyldige, kan skatteuppbördsmyndigheten på ansökan bevilja uppskov med erläggandet av skatten. Skattestyrelsen kan av särskilda skäl överta avgörandet av ett uppskovsärende. Skatteuppbördsmyndigheten och skattestyrelsen beviljar uppskov på villkor som bestäms av finansministeriet. Finansministeriet kan likaså överta avgörandet av ett uppskovsärende. Ministeriet bestämmer härvid uppskovsvillkoren i sitt beslut på ansökan.

I beslut som givits med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

54 §

Har värdet av en andel i ett bo eller av en gåva efter att skattskyldigheten började väsentligt minskat, kan finansministeriet av särskilda skäl och på de villkor som det bestämmer, på ansökan besluta att en sådan andel av den

Gällande lydelse

betalda skatten som kan anses vara skälig skall återbetalas till den skattskyldige eller att det obetalda skattebeloppet skall minskas i motsvarande mån.

Skattestyrelsen skall avgöra en ansökan som avses i 1 mom., om det belopp som befrielsen gäller är högst 300 000 mark. Finansministeriet kan dock överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende.

I beslut som givits med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

63 a §

På ansökan som skattskyldig gjort hos arvs-skattenämnden före beskattningens verkställande lämnas en del av arvs- eller gåvoskatten odebiterad, om

1) i det skattepliktiga arvet eller den skattepliktiga gåvan ingår gårdsbruksenhet, annat företag eller del därav,

2) den skattskyldige med de i arv eller som gåva erhållna medlen fortsätter att bedriva jordbruk eller jord- och skogsbruk eller annan företagsverksamhet på gårdsbruksenhet, som erhållits i arv eller som gåva, eller i sålunda erhållet företag, och

3) den för gårdsbruksenhet, annat företag eller del därav, som avses i 1 punkten, påförda arvs- eller gåvoskattens proportionella andel av hela skatten överstiger 5 000 mark.

För beräkning av den del av skatten som skall lämnas odebiterad avdrages från skatt som påförts i enlighet med denna lag den skatt som för arvsandelen eller gåvan borde påföras, om gårdsbruksenhetens jordbruksjord, skog, byggnader, konstruktioner, maskiner, redskap och anordningar ävensom till annat företag än gårdsbruksenhet hörande tillgångar skulle värderas i enlighet med de grunder som iakttagits vid den förmögenhetsbeskattning som verkställdes under året före skattskyldighetens inträde. Den sålunda erhållna skillnaden eller, om den är större än den del av den i 1 mom. 3 punkten avsedda arvs- eller gåvoskatten som överstiger 5 000 mark, det sistnämnda beloppet, debiteras icke.

Överlåter skattskyldig, innan 5 år förflutit från den dag då arvs- eller gåvoskatt debiterades, huvuddelen av gårdsbruksenhet, annat företag eller del därav, som avses i 1 mom.,

Föreslagen lydelse

betalda skatten som kan anses vara skälig skall återbetalas till den skattskyldige eller att det obetalda skattebeloppet skall minskas i motsvarande mån.

En ansökan som avses i 1 mom. avgörs av skattestyrelsen i stället för finansministeriet, om det belopp som befrielsen gäller är högst 300 000 mark. Finansministeriet kan dock överta avgörandet av ett principiellt viktigt ärende.

I beslut som givits med stöd av denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

55 §

På ansökan som en skattskyldig gjort hos *skattebyrån* före verkställandet av beskattningen lämnas en del av arvs- eller gåvoskatten odebiterad, om

1) i det skattepliktiga arvet eller den skattepliktiga gåvan ingår en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav,

2) den skattskyldige med de medel som han erhållit i arv eller som gåva fortsätter att bedriva jordbruk eller jord- och skogsbruk eller annan företagsverksamhet på en gårdsbruksenhet, som erhållits i arv eller som gåva, eller i ett sålunda erhållet företag, och

3) den för en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav, som avses i 1 punkten, påförda arvs- eller gåvoskattens proportionella andel av hela skatten överstiger 5 000 mark.

För beräkning av den del av skatten som skall lämnas odebiterad avdras från skatt som påförts i enlighet med denna lag den skatt som för arvsandelen eller gåvan borde påföras, om gårdsbruksenhetens jordbruksjord, skog, byggnader, konstruktioner, maskiner, redskap och anordningar ävensom till ett annat företag än en gårdsbruksenhet hörande tillgångar skulle värderas i enlighet med de grunder som iakttagits vid den förmögenhetsbeskattning som verkställdes under året före skattskyldighetens inträde. Den sålunda erhållna skillnaden eller, om den är större än den del av den i 1 mom. 3 punkten avsedda arvs- eller gåvoskatten som överstiger 5 000 mark, det sistnämnda beloppet, debiteras inte.

Överlåter en skattskyldig, innan fem år förflutit från den dag då arvs- eller gåvobeskattningen verkställdes, huvuddelen av en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav,

Gällande lydelse

påföres den skattskyldige den skatt som med stöd av denna paragraf lämnats odebiterad, förhöjd med 20 procent.

63 b §

Om den för gårdsbruksenhet, annat företag eller del därav påförda arvs- eller gåvoskattens proportionella andel av hela skatten är 10 000 mark eller mera och om i 63 a § 1 mom. 1 och 2 punkterna nämnda förutsättningar föreligga, förlänges betalningstiden för denna del av skatten på ansökan som den skattskyldige före beskattningens verkställande gjort hos arvsskattenämnden.

Skatt för vilken förlängd betalningstid beviljats enligt 1 mom. uppbäres i lika stora årliga rater om minst 5 000 mark under högst 5 år i enlighet med vad finansministeriet närmare förordnar. För den förlängda betalningstiden uppbäres icke ränta.

Överlåter skattskyldig huvuddelen av gårdsbruksenhet, annat företag eller del därav, som avses ovan, bestämmer arvsskattenämnden att alla härvid ännu obetalda betalningsrater skola uppbäras i samband med den följande uppborärsraten.

63 c §

Ovan i 21 a, 63 a och 63 b §§ avses med del av gårdsbruksenhet eller annat företag även minst en femtedel av de aktier eller andelar vilka berättiga till innehav av gårdsbruksenhet eller företag.

7 kap.

Särskilda stadganden

64 §

Meddelande och handlingar, som skola inlämnas till arvsskattenämnden, mottagas av skattebyrån.

65 §

Upphävd

66 §

Vederbörande prästerskap och annan registermyndighet åligger att varje år inom januari och juli månader till arvsskattenämnden insända förteckning över dödsfall, som under föregående halvår inträffat.

Föreslagen lydelse

som avses i 1 mom., påföres den skattskyldige den skatt som med stöd av denna paragraf lämnats odebiterad, förhöjd med 20 procent.

56 §

Om den för en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav påförda arvs- eller gåvoskattens proportionella andel av hela skatten är 10 000 mark eller mera och om de förutsättningar som nämns i 55 § 1 mom. 1 och 2 punkten föreligger, förlängs betalningstiden för denna del av skatten på ansökan som den skattskyldige före beskattningens verkställande gjort hos skattebyrån.

Skatt för vilken förlängd betalningstid beviljats enligt 1 mom. uppbärs i lika stora årliga poster om minst 5 000 mark under högst fem år i enlighet med vad finansministeriet närmare förordnar. För den förlängda betalningstiden uppbärs inte ränta.

Överlåter den skattskyldige den huvudsakliga delen av en gårdsbruksenhet, ett annat företag eller en del därav, som avses ovan, bestämmer *skattebyrån* att alla härvid ännu obetalda betalningsposter skall uppbäras i samband med den följande uppborärsraten.

57 §

Ovan i 55 och 56 §§ avses med en del av en gårdsbruksenhet eller ett annat företag även minst en femtedel av de aktier eller andelar som berättigar till innehav av en gårdsbruksenhet eller ett företag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

67 §

För verkställande av bouppteckning bör åt vederbörande på anhållan utfärdas utdrag ur skattedeklaration, som över den avlidnes egendom avgivits för inkomst- och förmögenhetsbeskattning, så ock utdrag ur beskattningsmyndighets protokoll såvitt honom angår.

För fastställande av skatt, som enligt denna lag skall erläggas, vare beskattningsmyndighet berättigad att begagna sig av handlingar, hörande till inkomst- och förmögenhetsskattenämndens arkiv.

68 §

Arvsskattenämnds handlingar skola förvaras i vederbörande skattebyrås arkiv.

69 §

Medlemmarnas av arvsskattenämnden och statsombudets arvoden fastställas av finansministeriet.

70 §

Om straff för lagstridigt undandragande av skatt på arv och gåva och försök därtill stadgas i 29 kap. 1—3 §§ strafflagen.

Var, som försummar att inom stadgad tid till arvsskattenämnden inlämna bouppteckningsinstrument, i denna lag stadgad skattedeklaration eller i 58 § föreskriven anmälan eller uraktlåter att lämna honom i stöd av 37 § 1 mom. avfordrad uppgift, straffes med högst etthundra dagsböter; och förelägge domstolen honom vid vite att inom viss tid fullgöra sin skyldighet.

I fall, som nämnas i denna paragraf, svare den skyldige, även om han icke själv är skattskyldig, för den skatt, som i följd av brottet ej kan av den skattskyldige utfås.

Är i 1 och 2 mom. avsett annat brott än sådant som är straffbart enligt ärvdabalken med beaktande av skattebeloppet och omständigheterna i övrigt ringa, kan skattemyndighet med beaktande även av skatteförhöjning som möjligen har påförts avstå från att vidtaga åtgärder för väckande av åtal mot den skyldige.

71 §

För såvitt i denna lag icke annorlunda stadgats, skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse, vad i avseende å inkomst- och förmögenhetsskatt är föreskrivet.

6 kap.

Särskilda stadganden

58 §

Om straff för lagstridigt undandragande av skatt på arv och gåva och försök därtill stadgas i 29 kap. 1—3 §§ strafflagen.

59 §

Om inte något annat stadgas i denna lag, skall i tillämpliga delar iakttas 5—19, 40—54 och 129—143 §§ beskattningslagen.

Gällande lydelse

72 §

Närmare föreskrifter, som för verkställigheten av denna lag äro av nöden, meddelas av statsrådet.

73 §

Föreslagen lydelse

60 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

7 kap.

Ikraftträdande

61 §

(73 § blir 61 §)

Denna lag träder i kraft den 1994.

Lagens 34 § tillämpas på de fall där arvs- eller gåvoskattskyldigheten har börjat efter att lagen trätt i kraft.

Denna lag tillämpas på de rättelseyrkanden som framställs och de besvär som anförs efter att lagen trätt i kraft. I fråga om beskattningar som verkställts innan lagen trätt i kraft anses som dag för verkställandet av beskattningen enligt 31 § 2 mom. den dag då ärendet har behandlats i arvsskattenämnden.

På sådana till arvsskattenämnden riktade yrkanden på korrigerings av sak- eller skrivfel enligt 26 och 27 §§ lagen om förvaltningsförfarande (598/82) som anhängiggjorts innan denna lag trätt i kraft och som behandlas i skattebyrån tillämpas vad 42 § stadgar om behandlingen av rättelseyrkanden.

På ärenden som innan denna lag trätt i kraft har anhängiggjorts som skattejämkning och som behandlas i skattebyrån tillämpas vad som stadgas i 38 och 39 §§.

På ansökningar om förhandsbesked som anhängiggjorts innan denna lag trätt i kraft och som behandlas i skattebyrån tillämpas vad som i denna lag stadgas om förhandsbesked.

På ärenden som högsta förvaltningsdomstolen och länsrätten innan denna lag trätt i kraft återförvisat till arvsskattenämnden för ny behandling tillämpas vad som stadgas om arvsskattenämndens rätt att verkställa beskattning i de stadganden som varit gällande när denna lag trätt i kraft. Beskattning som skall verkställas på nytt verkställs dock av skatterättelsenämnden.

Om besvärstiden enligt stadganden som varit gällande när denna lag trätt i kraft är längre än motsvarande tid enligt denna lag, tillämpas på

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

besvär som anförts över arvs- eller gåvobeskattning och som behandlats i arvsskattenämnden innan denna lag trädde i kraft de stadganden som varit gällande när denna lag trätt i kraft.

2.

Lag**om ändring av 85 § beskattningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 85 § beskattningslagen av den 12 december 1958 (482/58), sådant detta lagrum lyder i lag av den 21 december 1979 (980/79), som följer:

Gällande lydelse

85 §

Har skattskyldig avlidit, skola skatterättelse, rättelse av debitering och efterbeskattning avse dödsboet med iakttagande av vad i 4 § är stadgat. Skatterättelse och rättelse av debitering, som avse dödsbo och ske till den skattskyldiges nackdel, skola, ävensom efterbeskattning som avser dödsbo, likväl verkställas senast inom två år från utgången av det kalenderår under vilket bouppteckningsinstrumentet ingivits till arvsskattenämnden.

Föreslagen lydelse

85 §

Har skattskyldig avlidit, skall skatterättelse, rättelse av debitering och efterbeskattning avse dödsboet enligt vad som stadgas i 4 §. Skatterättelse och rättelse av debitering, som avser dödsbo och sker till den skattskyldiges nackdel, skall, liksom även efterbeskattning som avser dödsbo, likväl verkställas senast inom två år från utgången av det kalenderår under vilket bouppteckningsinstrumentet ingivits till *skattebyrån*.

_____

Denna lag träder i kraft den
1994.

_____

3.

Lag

om ändring av 31 § lagen om skatt på motorfordon

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 31 § lagen den 30 december 1966 om skatt på motorfordon (722/66) som följer:

Gällande lydelse

31 §

Har skattskyldig avlidit, skall i 29 och 30 §§ stadgad rättelse eller efterbeskattning riktas till hans dödsbo. Efterbeskattning skall härvid verkställas inom ett år efter utgången av det kalenderår, under vilket bouppteckningsinstrumentet ingavs till arvsskattenämnden.

Föreslagen lydelse

31 §

Har skattskyldig avlidit, skall i 29 och 30 §§ stadgad rättelse eller efterbeskattning riktas till hans dödsbo. Efterbeskattning skall härvid verkställas inom ett år efter utgången av det kalenderår, under vilket bouppteckningsinstrumentet ingavs till *skattebyrån*.

*Denna lag träder i kraft den
1994.*

Skattestyrelsens beslut om uppgifter som skall lämnas för arvs- och gåvobeskattnig

Skattestyrelsen har med stöd 28 § 3 mom. lagen den 12 juli om skatt på arv och gåva (378/40), sådant det lyder i lag av den 1994 (/94), beslutat:

1 §

Utöver vad som stadgas i ärvdabalken skall i bouppteckningsinstrumentet eller som bilaga till det för arvsbeskattningen lämnas följande uppgifter och utredningar:

1) släktutredning över den avlidne och hans rättsinnehavare samt dessas personbeteckningar liksom även övriga skattskyldigas namn, adresser och personbeteckningar,

2) om den avlidne hade varit gift, avskrift av bouppteckningsinstrumentet efter den först avlidna maken samt, om avvitrning hade förrättats mellan den avlidne och den först avlidna makens rättsinnehavare, avskrift av avvitringsinstrumentet,

3) om arvsskatten för egendomen skall fastställas på grund av bouppteckningsinstrumentet över kvarlåtenskapen efter någon annan än den avlidne, skall i bouppteckningsinstrumentet särskilt antecknas denna egendom och dess värde samt de i 1 punkten nämnda uppgifterna om dem som skall erlägga arvskatt för egendomen,

4) om arvskifte redan har förrättats, avskrift av skiftesinstrumentet, samt

5) avskrifter av andra handlingar som behövs för utredande av boets ställning.

2 §

För gåvobeskattnig samt i de fall som avses i 26 § 2 mom. lagen om skatt på arv och gåva för arvsbeskattnig skall den skattskyldige avge en skattedeklaration på en blankett som skattestyrelsen har fastställt för detta ändamål.

Utöver de uppgifter som förutsätts i skattedeklarationen skall den skattskyldige lämna även andra kompletterande uppgifter och utredningar som behövs för att få reda på den beskattningsbara gåvan eller det beskattningsbara arvet.

3 §

Detta beslut träder i kraft den 1994.

Beslutet tillämpas på arvs- och gåvobeskattnig där skattskyldigheten har börjat efter den 1 juli 1994.